

Materiál na rokovanie
Mestského zastupiteľstva
hlavného mesta SR Bratislavy
dňa 29.6. – 30.6.2016

Koncepcia rozvoja Mestských lesov v Bratislave 2016 – 2018 - doplnená

Predkladateľ:

Mgr. Martin Maruška, v.r.
Riaditeľ magistrátu

Zodpovedný :

Ing. Gabriel Baláž, v.r.
Riaditeľ sekcie

Ing. Juraj Zikmund, v.r.
riaditeľ organizácie
Mestské lesy v Bratislave

Ing. Katarína Prostejovská, v.r.
Oddelenie životného prostredia
a mestskej zelene

Spracovateľ :

Ing. Juraj Zikmund, v.r.
riaditeľ organizácie
Mestské lesy v Bratislave

Materiál obsahuje:

1. Návrh uznesenia
2. Koncepciu rozvoja Mestských lesov v Bratislave 2016 - 2018
3. Uznesenie č. 292/2015 zo dňa 18.11.2015
4. Uznesenie č. 396/2016 časť B zo dňa 30. 3. 2016
5. Výpis komisie finančnej stratégie a pre správu a podnikanie s majetkom mesta zo dňa 9.5.2016
6. Výpis komisie územného a strategického plánovania, životného prostredia a výstavby zo dňa 10.5.2016
7. Uznesenie zo zasadnutia Mestskej rady dňa 12.5.2016
8. Odbornú analýzu vypracovanú spoločnosťou LH Projekt - Sk, s r. o. Piešťany
9. Doplnenie Koncepcie rozvoja Mestských lesov v Bratislave na roky 2016-2018 na základe pripomienok poslancov MsZ zo dňa 26.5.2016
10. Odborné stanovisko k problematike „Potenciál obnovných ťažieb v LC Mestské lesy Bratislava v decéniu 2016-2025“. Ing. Vladimír Rakyta znalec, ev. číslo znalca 912904
11. Odborné vyjádření , Prof. Ing. Ilia Vyskot, CSc. Mendelova univerzita v Brně

Jún 2016

Návrh uznesenia

Mestské zastupiteľstvo po prerokovaní materiálu

berie na vedomie

Koncepciu rozvoja Mestských lesov v Bratislave 2016 - 2018.

KONCEPCIA

rozvoja

Mestských lesov v Bratislave

2016 - 2018 - doplnená

December 2015

Máj 2016 - doplnená

Predkladá: Ing. Juraj Zikmund
riaditeľ

ÚVOD

Prostredie mestských lesov v Bratislave je tvorené predovšetkým lesnými komplexmi striedanými hodnotnými lúčnymi a vodnými plochami, ktoré sú vo vlastníctve Hlavného mesta SR Bratislava, vo výmere cca 3200 ha. Jedná sa o lesy osobitného určenia, ktoré sú prímestské s významnou zdravotnou a rekreačnou funkciou. Mestské lesy v Bratislave sú najväčšou súvislou rekreačnou plochou na území hlavného mesta.

1. Všeobecné informácie o Mestských lesoch v Bratislave

Hlavnou úlohou organizácie Mestských lesov v Bratislave je udržať kontinuitu v koncepcii obnovy a budovania mestských lesov tak, aby návštevník prichádzajúci do prostredia lesného ekosystému mestských lesov pociťoval príjemnú atmosféru vychádzajúcu z pobytu v lesnom prostredí. Za týmto cieľom sa snažíme napredovať v kreácii nových nápadov, aby sme dosiahli moderný mestský rekreačný les na zabezpečenie požadovaných rekreačných podmienok obyvateľom mesta Bratislavy i ďalších milovníkov prírody. Organizácia MLB zabezpečuje hlavne činnosti, smerujúce k vytváraniu podmienok na krátkodobú rekreáciu, so zameraním na podporu turisticko-rekreačných funkcií lesa, teda činnosti na údržbu a výstavbu lesného parku. Z ťažiskových lesoparkových činností sú to najmä výstavba, rekonštrukcia a údržba voľno časových a rekreačných areálov a lesného mobiliáru akým sú: lavičky, stoly, altánky, detské ihriská, odpadkové koše a iné zariadenia. Z ďalších činností je to najmä kosenie lúčnych priestorov, zvoz smetí, opravy a obruby ciest a chodníkov, ktoré MLB vykonávajú okrem základných lesných prác, akými je pestovanie zdravého lesného porastu, zalesňovanie a výchova mladých lesných porastov - prerezávky.

1.1 FSC certifikát

Organizácia Mestské lesy v Bratislave bola od roku 2007 držiteľom medzinárodného certifikátu FSC, ktorý je uznaním kvality práce lesníkov a známka toho, že sa obhospodarujú lesy prírode blízkym spôsobom, podľa uznaných medzinárodných štandardov. V auguste 2015 si naša organizácia objednala vykonanie auditu na znovu získanie FSC certifikácie. Momentálne čakáme na rozhodnutie. Na prístupe mestských lesov k obhospodarovaniu lesa to však nič nemení a starostlivosť o les prebieha aj naďalej podľa štandardov predpísaných certifikačným štandardom FSC.

Certifikácia PEFC / 23 – 21 – 04 Mestské lesy v Bratislave získali dňa 20.12.2013 tiež prestížny certifikát PEFC. Toto osvedčenie č. 4 076 / 2013 potvrdzuje, že Mestské lesy v Bratislave obhospodarujú lesy v súlade s požiadavkami certifikačných kritérií definovaných v dokumentoch „Slovenského systému certifikácie lesov“ (SFCS 1002:2009 a SFCS 1003:2009), ktorý bol na základe splnenia požiadaviek PEFC uznaný radou PEFC dňa 28.07.2010.

PEFC (Program pre vzájomné uznávanie lesných certifikačných schém) je svetovo najväčší systém certifikácie lesov. Prostredníctvom svojich štandardov systém zabezpečuje, aby všetky environmentálne, sociálne a ekonomické prínosy lesov mohli využívať súčasné i budúce generácie.

2. LESNÉ HOSPODÁRSTVO

Mestské lesy v Bratislave hospodária prírode blízkym spôsobom hospodárenia, ktorý je voči lesom najmenej rušivý. Drevinové zloženie mestských lesov je pomerne pestré, výrazne tu dominujú listnaté stromy. Najrozšírenejšou a zároveň hospodársky najvýznamnejšou drevinou je buk, tvoriaci až 50 % porastovej plochy aj zásoby. Ďalšie v poradí, čo do podielu a významnosti, sú dub a hrab. Spolu tieto 3 dreviny tvoria až 92 % porastových plôch.

Hospodárske opatrenia vykonávané MLB sú prioritne zamerané na podporu všetkých mimo produkčných funkcií lesa, čiže produkcia drevnej hmoty je sekundárna (podružná, vedľajšia), no napriek tomu je zdrojom príjmov Mestských lesov v Bratislave. Finančné výnosy z predaja dreva tak dopĺňajú príspevok z mestského rozpočtu poskytovaný MLB na zabezpečenie plnenia úloh v hlavnej činnosti, ktorá je zakotvená v zriaďovacej listine organizácie na prvom mieste a tou je „zveľaďovanie lesného majetku a zabezpečenie jeho rekreačných funkcií“.

2.1 Hospodárska úprava lesa

V zmysle zákona o lesoch každý vlastník lesa musí hospodáriť podľa Plánu starostlivosti o les, ktorý schvaľuje na obdobie desiatich rokov Okresný úrad v sídle kraja (bývalý Krajský lesný úrad). V týchto dňoch práve prebieha schvaľovanie nového Plánu starostlivosti o les, ktorý bude schválený na roky 2016-2025. Plán starostlivosti o les (ďalej len PSOL) sa tvorí tak, aby vyhovoval osobitnému režimu hospodárenia v lese v prospech rekreačných a environmentálnych funkcií lesa.

Obnova lesa je vykonávaná formou maloplošného hospodárskeho podrastového spôsobu tak, aby neboli výrazne narušené estetické prvky krajiny. Plocha obnovných prvkov je minimalizovaná do veľkosti 0, 20 ha, zákon o lesoch dovoľuje veľkosť plochy obnovného rubu pri maloplošnej forme do 3 ha, pri veľkoplošnej forme do 5 ha. Pri obnove lesa sa dbá na dosiahnutie drevinovej aj vekovej rôznorodosti.

Mestské lesy v Bratislave, v zmysle zákona o lesoch, obnovujú lesné porasty sústavne a včas miestne vhodnými lesnými drevinami, pričom je uprednostňovaná prirodzená obnova. Na umelú obnovu sa používa geneticky vhodný reprodukčný materiál. Výchova mladých lesných porastov sa vykonáva podľa aktuálneho PSOL. Výchova porastu sa vykonáva tak, že sa znižuje počet stromov na ploche s cieľom odstrániť tvarovo a druhovo nevhodné jedince stromov. Drevo z odstránených stromov hrubšie ako 8 cm sa spracováva na predaj. Drevo tenšie ako 8 cm sa ponecháva v poraste, kde v priebehu niekoľkých rokov zhnie a stáva sa z neho humus, ktorý skvalitňuje lesnú pôdu

a spomaľuje odtokanie dažďovej vody z lesa. Výchovné opatrenia v lesných porastoch mladších ako 20 rokov sa nazývajú prerezávky, v lesných porastoch starších ako 20 rokov sa nazývajú prebierky.

Úlohou MLB ako správcu lesných pozemkov je zabezpečovať aj ochranu lesa. Ochrana lesa je súbor technických, biologických a administratívnych opatrení zameraných na zabránenie vzniku škôd na lesoch. (viac v kapitole 2.4.) Škodlivé činitele môžu byť abiotické (oheň, vietor, sneh, námraza, imisie...) alebo biotické (zver, hmyz, huby a človek).

2.2 Ťažba, manipulácia a doprava drevnej hmoty

Ťažba dreva sa vykonáva dodávateľským spôsobom. Približovanie sa realizuje kolesovými traktormi, ručné približovanie ani približovanie inými mechanizmami sa nepoužíva. Manipulácia dreva sa vykonáva výlučne na odvoznom mieste a odvoz dreva sa realizuje nákladnými autami. Ťažba, manipulácia a odvoz drevnej hmoty sú vykonávané najmodernejšími technológiami s použitím štandardných mechanizačných zariadení a nepredpokladá sa v tomto smere pre budúcnosť žiadna podstatná zmena. Jediné čo sa dá očakávať je, že budú dodávané do výroby novšie, ekologickejšie mechanizmy.

Vzhľadom k primárnej a rekreačnej funkcii lesoparku sú všetky činnosti súmerné so správou územia (ťažba, odvoz dreva, oprava zariadení) realizované iba v pracovných dňoch od 6:00 do 16:00. Týmto je poskytnutý návštevníkovi MLB maximálny komfort využívania územia.

2.3 Protipožiarne ochranné služby

V dňoch pracovného voľna a pokoja pracovníci Mestských lesov v Bratislave vykonávajú ochranné služby v lese zamerané na ochranu lesa najmä pred požiarmi a na rešpektovanie zákonom zakázaných činností. Ochrana lesov pred požiarmi je zvlášť dôležitá, pretože lesné požiare spravidla spôsobujú škody veľkého rozsahu. V zmysle zákona č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarmi a vyhlášky č. 121/2002 Z. z. o požiarnej prevencii má každý užívateľ lesa uložené povinnosti na zabránenie vzniku požiarov v lesoch.

Napriek maximálnej starostlivosti o les nám príroda ukázala svoju silu a v máji roku 2010 zasiahla pohorie Malých Karpát kalamita pod názvom GIZELA.

V súčasnosti sú všetky plochy, ktoré boli postihnuté kalamitou zalesnené a vzniká tam nový les.

3. POTREBY OBYVATEĽSTVA NA KRÁTKODOBÚ REKREÁCIU

Zotavenie predstavuje relatívne novú sféru života, ktorá sa oddiferencovala v masovom rozšírení od jeho iných zložiek až v industriálnej etape vývoja spoločnosti. Je uvedomelým, cieľavedomým alebo spontánnym procesom, činnosťou, respektíve súborom činností, zameraných na regeneráciu telesných a duševných síl i na všestranný rozvoj osobnosti človeka. Uskutočňuje sa vo voľnom čase a

v primeranom prostredí. Využívanie voľného času sa realizuje rozlične, širokou škálou činností od kultivácie ducha formou vzdelania a sebarealizácie, ako aj dobrovoľnej účasti na riadení a správe spoločenských záležitostí, alebo manuálnych prác uskutočňovaných z vlastnej záľuby ako zložiek aktívneho oddychu, cez kultiváciu tela – šport, až k pasívnemu odpočinku. Zastúpenie súboru činností rôzneho charakteru si vyžaduje vzájomné proporcionálne vyváženie. Rekreačia obyvateľov uskutočňovaná vo voľnom čase sa podľa zaužívaného triedenia z hľadiska dĺžky trvania člení na krátkodobú rekreáciu, ktorá zahŕňa voľno časové možnosti pracovných a voľných dní, a na dlhodobú rekreáciu, ktorá zahŕňa dovolenku. Prostredie veľkého mesta je z hľadiska činiteľov určujúcich nároky na krátkodobú rekreáciu, charakteristické vo väčšej miere neustálym ruchom, znečisteným ovzduším a menším podielom zelene a iných prírodných prvkov.

Obyvatelia veľkých miest sa prevažne viac podieľajú na kategórii tzv. sedavých zamestnaní, z čoho vyplýva veľký nedostatok telesného pohybu a potreba kompenzácie tejto nerovnováhy športovo – rekreačnými aktivitami vo voľnom čase, predovšetkým ale vo voľnej prírode. Sú to najmä rekreačno – športové aktivity, predstavujúce však len jednu skupinu z celkového komplexu aktivít voľného času. Bratislavský lesný park poskytuje nasledovné aktivity: turistika, cykloturistika, beh, orientačný beh (maratón, polmaratón), piknikovanie (pasívna forma relaxu), futbal, volejbal, lyžovanie, beh na lyžiach, kolobežky, rybolov, zber lesných plodov, poľovníctvo, pozorovanie vtáctva a zveri, lesná pedagogika

3.1 Ciele v oblasti krajinárskych a les pestovateľských zásad budovania MLB

Lesný park zabierajúci veľké plochy je zložitým komplexom. V procese výstavby a údržby je potrebné riešiť otázky lesohospodárske, architektonicko-krajinárske a kultúrno- rekreačné.

Cieľom plánovitej úpravy a vybudovania Bratislavského lesného parku z pohľadu Mestských lesov v Bratislave je vytvorenie zdravého esteticky pôsobivého lesa – harmonicky zladeného obrazu krajiny. Pri formovaní lesoparkovej krajiny sa vykonávajú tri základné druhy lesoparkových zásahov: *sadba, pestovanie a obnova(ťažba) porastov*, ktorými sa má zaistiť stav porastov lesoparkového charakteru. Aj pri pestovateľských úkonoch musia byť porasty usmerňované na docielenie skupinového zmiešania a vertikálneho rozčlenenia. Ihličnany okrasného charakteru je vhodné umiestňovať len po okrajoch otvorených miest, napr. okolo jazier, rybníkov, vodných nádrží a pod. Pestovanie porastov má z hľadiska lesohospodárskeho aj lesoparkového prvoradý význam pre vytvorenie odolných, zdravých a produkčne plnohodnotných porastov. Preto je potrebné pri vykonávaní pestovateľských opatrení (najmä pri úrovňových prebierkach) zámerne uprednostňovať dreviny esteticky a biologicky cennejšie a dekoratívnejšie.

Okrem toho niektoré ťažby, resp. obnova porastov sa bude musieť vykonať aj z dôvodov čisto lesoparkových: pre vytvorenie a zvýraznenie malebnejších krajiniek, zátiší, okrajov a pozadí, pre

odkrytie krajších panorám, pre vytvorenie alebo rozšírenie výhľadov na ďaleké a širšie okolie, pre rozšírenie jestvujúcich alebo vytvorenie nových rekreačných priestranstiev a pod. Tieto ťažobné zásahy musia byť prevádzané tak, aby sa s nimi docielilo zlepšenie krajinárskej hodnoty celého územia, aby sa zachoval a neporušil prirodzený ráz lesov.

V zdravom, udržiavanom lese s vysokou estetickou hodnotou zažíva návštevník pozitívne emócie, ktoré sú mimoriadne dôležité pre rýchlu a efektívnu regeneráciu, pre pozitívne naladenie do života, získanie psychických síl a životnej motivácie.

3.2 Rekreačno – športové činnosti

V každom ročnom období sú MLB veľmi intenzívne využívané. Najpopulárnejšie je športové využitie, v hlavnej sezóne sú organizované významné športové podujatia s dlhoročnou tradíciou. Cyklistika, turizmus, rekreačný, kondičný aj orientačný beh sú športy, ktoré návštevníci vyhľadávajú v území celoročne. Za týmto účelom sa MLB starajú a udržujú priechodné lesné cesty a chodníky rôznych povrchov – asfaltové cesty ako aj malé, ale trasou zaujímavé lesné chodníky. Na území MLB spolupracuje viacero organizácií, ktoré združujú rôzne záujmy návštevníkov a užívateľov lesa. Pre pravidelné podujatia a aktivity MBL vytvárajú regulatívy, vydávajú súhlas na pohyb v území, určujú podmienky, za akých sú tieto aktivity v súlade so záujmami všetkých užívateľov lesa.

V zime sa pri priaznivých snehových podmienkach v území udržiava bežecká stopa, na ploche amfiteátra sa pri dlhšie trvajúcich mrazoch udržiava ťad na bezplatné verejné korčuľovanie. K obľúbeným zimným športom patrí aj lyžovanie na Cvičnej lúke na Kolibe, turistika na lyžiach a aj rekreačné sánkované.

V spolupráci s hlavným mestom SR a Bratislavským samosprávnym krajom (ďalej len BSK) sa udržiavajú a budujú cyklotrasy na území MLB. Na podporu bežeckého športu bola v spolupráci s reklamným partnerom označená trasa polmaratónovej bežeckej trate so štartom a cieľom pri Červenom moste, čo zjednodušilo usporiadanie polmaratónov na našom území.

Okrem tradičných športových aktivít sú tu vytvorené aj podmienky na rozvoj netradičných športov: na území sa rozvíja nový druh rekreačného športu Geocaching, na Malom Slavíne bolo postavené verejné discgolfové ihrisko, veľkej obľube sa teší aj verejná zjazdová cyklistická trať Rohatka (Kamzík - II. rybník) a v areáloch na Partizánskej lúke a v Krasňanoch je návštevníkom k dispozícii ihrisko na Petanque.

3.3 Komunikácia s verejnosťou a ostatnými odbornými organizáciami

Mestské lesy v Bratislave sú členmi odborných organizácií a združení ako napríklad Združenie obecných lesov, Zväz zamestnávateľov v lesnom hospodárstve a Slovenská poľovnícka komora.

O dianí v MLB je verejnosc' informovaná prostredníctvom web stránky www.ba-lesy.sk, Fb stránky: Mestske lesy v Bratislave, kde sú uverejnené aktuálne oznamy, informácie o kvalite vody v studničkách, panely náučných chodníkov, odkazy na právne predpisy súvisiace s činnosťou MLB, generel a štatút MLB ale aj iné užitočné informácie. Zverejnená je tu aj podrobná mapa Lesoparku. O aktivitách v najnavštevovanejšom areáli Partizánska lúka informuje jeho webovsky portál www.partizanskaluka.sk, a Facebooková stránka.

3.4 Lesná pedagogika

Rok 2013 bol začiatkom skúšobnej sezóny výučby lesnej pedagogiky pre školy a materské školy. Ponuka programov pre školy sa osvedčila a aktivity lesnej pedagogiky sa v roku 2015 postupne rozšírili. Výučba je realizovaná vonku v prírode v areáli MLB, pri niektorých programoch alebo v prípade nepriaznivého počasia je využívaná učebňa v sídle MLB. V roku 2015 sa nášho programu zúčastnilo 19 škôl, 44 tried a 1002 detí. Program sa mení podľa ročného obdobia.

Stále je však aktuálna potreba zriadiť Lesnú školu s účelom zabezpečiť podmienky na rozvoj environmentálneho povedomia detí a mládeže, propagácie lesníctva a propagácie využívania dreva ako jednej z najekologickejších surovín na našej Zemi.

V aktivitách na podporu lesníctva MLB spolupracujú s Národným lesníckym centrom vo Zvolene a každoročne organizujú obľúbenú akciu Lesnícky deň na Partizánskej lúke. V spolupráci s magistrátom hl. mesta sa tým Mestské lesy v Bratislave prezentujú každoročne na dňoch samosprávy v akcii Bratislava pre všetkých.

3.5 Hlavné centrá rekreácie

Rekreačné centrum Koliba - Kamzík: Patrí k miestam, kde sa tradične koncentruje vysoká návštevnosť v MLB. Je dopravne dostupný trolejbusom MHD. Svojim položením, charakterom a prírodnými podmienkami slúži návštevníkom MLB buď ako konečný bod ich rekreácie, alebo ako východiskový bod na dlhšie pešie túry po značkových trasách. Má teda podmienky na krátkodobú statickú ale aj dynamickú rekreáciu počas celého roka.

Lokalita **Cvičná lúka** dostala meno najmä vďaka lyžiarskej lúke, na ktorej sa učia deti v zimných mesiacoch lyžovať. V letnom období tu premáva 360-metrov dlhá bobová dráha. Neďaleko dráhy sa nachádza *Lanoland – lanové centrum*. Na Kamzík vedie sedačková lanovka od bývalej reštaurácie Snežienka. Lanovku okrem turistov využívajú hlavne cyklisti, ktorí sa potom spúšťajú po cyklistickej Dowhill zjazdovke Rohatka so štartom vedľa lanovky. Horná stanica lanovky (Kamzík - Koliba) je vo výške 422 metrov nad morom, dolná časť (Železná studienka) je vo výške 236 metrov nad morom. Veľmi obľúbenou lokalitou s krásnym výhľadom na Bratislavu je samostatná lúčka nachádzajúca sa pod televíznou vežou nazývaná **Americké námestie**.

Horná mlynská dolina:

Horná mlynská dolina patrí k najkrajším a najnavštevovanejším rekreačným miestam Bratislavského lesoparku. Je to údolie, ktoré začína pri *Červenom moste* a končí pri Sanatóriu. Za „Červeným mostom“ sa nachádzajú parkoviská pre návštevníkov a niekoľko informačných tabúl.

Schodiskami od parkoviska sa dostanete do areálu ***Partizánskej lúky***, ktorý je reprezentatívnym vstupom do lesoparku a slúži ako výletné miesto najmä rodinám s deťmi. Areál prešiel v roku 2006 kompletnou rekonštrukciou. Rekonštrukciou prešiel aj amfiteáter, pribudli nové sociálne zariadenia a bufet, ktorý slúži na občerstvenie. Na 4. rybníku pribudlo mólo, a pre ľudí sa otvorila nová atrakcia - člňkovanie s možnosťou rybolovu.

Pokračovaním promenádneho chodníka sa dostaneme k ôsmemu mlynu, ktorý je viac známy ako KLEPÁČ. Bol zrekonštruovaný v roku 2008 a v súčasnosti slúži najmä deťom a mládeži pre vzdelávacie a výchovné programy, voľno časové aktivity, tvorivé dielne, pobyty v prírode a ďalšie záujmové činnosti.

Od Klepáča pokračujeme cestou na Železnú studienku, kde majú sídlo Mestské lesy v Bratislave. Po ľavej strane sa nachádza IX. Mlyn, ktorý je v súkromnom vlastníctve.

Ďalej sa dostaneme k bufetu na Železnej Studienke (v minulosti atraktívne miesto, dokonca s kúpeľmi a reštauráciou). Momentálne prebieha rekonštrukcia a výstavba areálu.

Rybníky I. a II. sú využívané na rybolov, v zime na korčuľovanie. Chodníky okolo rybníkov potrebujú rekonštrukciu. Brehové porasty sú spustnuté a rušivo vplývajú na návštevníkov, preto sa musia vyčistiť a krajinársky upraviť.

Lokalita Železná studienka:

Cesta sa tu rozvetvuje na dva smery na Kačín a na Drieňovské lúky.

Drieňovské lúky sú vybavené na športové aktivity (futbal, stolný tenis a pod.), nachádzajú sa tu tri altánky, ohniská a lavičky. Vybudované je aj drevené detské ihrisko nachádzajúce sa pri spodnej stanici lanovky.

I. kameňolom slúži hlavne na opekanie. K dispozícii sú altánky a lavičky.

Lúka Tábor sa nachádza na pol ceste medzi Snežienkou a Sanatóriom a je vybavený altánkom a ohniskom.

Dlhé lúky sú vo veľkej miere využívané na rekreáciu, vybavené sú altánkami, ohniskami, stolmi a lavičkami na sedenie. V blízkosti sa nachádza studnička Johanka, ktorá poskytuje turistom osvieženie.

Pri ***II. kameňolome*** sa nachádza jazierko a drevené altánky. V blízkosti sa nachádza studnička.

Súčasťou lokality ***III. kameňolom*** je altánok a ohnisko.

Ďalšie obľúbené výletné miesto Bratislavčanov je areál pri horárni ***Kačín*** s altánkami, lavičkami a preliezačkami pre deti. Je prístupný od Železnej Studienky alebo od Lamača. Areál prešiel v roku 2010 rekonštrukciou.

Na ***Malý Slavín*** sa môžeme dostať cestou od Rače. Vybavený je altánkami a ohniskami. Túto lokalitu obľubujú turisti, je tu vybudované posedenie a ohniskom, ihrisko na mini futbal a stolný tenis a

nachádza sa tu aj pomník padlých ruských vojakov vďaka čomu dostala táto lokalita aj názov. Lokalita je aj spomienkovým miestom pre dôchodcov a veteránov z II. sv. vojny.

Pánova lúka je priestranná plocha, ktorá leží na slnečnom južnom svahu. Nachádza sa tu vyhradené miesto na kladenie ohňa a krytý prístrešok so stolmi a lavicami.

V lokalite **Červený kríž** sa nachádzajú ohniská a drevené altánky. Výnimočnosťou tejto lokality je monument dreveného červeného kríža. Lokalita si vyžaduje celkovú rekonštrukciu, nakoľko posledná obnova je z r. 1995.

Areál **Pod horárňou Krasňany** prešiel revitalizáciou, ktorá sa uskutočnila v rámci projektu URBANNATUR v rokoch 2010-2013, ktorý bol realizovaný v rámci Programu cezhraničnej spolupráce SK – AT 2007-2013, spolufinancovaného Európskym fondom regionálneho rozvoja

3.6 Oficiálne značené turistické trasy

Územie MLB je pretkané sieťou cyklotrás a lesných a turistických chodníkov. Hlavný rekreačný chodník ide súběžne s cestou po Hornej mlynskej doline. Ďalší často využívaný rekreačný chodník ide od Rače po Červený Kríž.

Značované turistické chodníky:

- Červená značka: Kľzavá - Kamzík - U jeleňa - Tabule - Červený Kríž - Biely Kríž
- Zelená značka: sánkarská dráha Koliba – Kamzík
- Žltá značka: Brečtanová – Kamzík – IX. Mlyn – Lamač
- Modrá značka: Ahoj – hotel WEST – Americké nám. – Partizánska lúka
- Červená značka: Lamač – Kačín
- Žltá značka: Krasňany – Prvý Kameňolom – Tábor – Kačín
- Modrá značka: Krasňany – U Slivu – Cerová dráha
- Modrá značka: Knížková dolina – Pánova lúka – Spálený krmelec
- Zelená značka: Knížková dolina – Zbojnička – Kotlárika
- Žltá značka: Zbojnička – Pánova lúka – Malý Slavín
- Modrá značka: Slalomka – Biely Kríž

Okrem označených turistických trás sa nachádza v MLB aj množstvo chodníkov, ktoré nie sú vyznačené v mapách, ale sú obľúbeným miestom vychádzok hlavne v blízkosti hustejšie obývaných území.

3.7 Verejná doprava a komunikácie

V MLB je uspokojivá sieť asfaltových ciest, ktoré majú osobitný režim dopravy. Do lesoparku je zakázaný vjazd motorovým vozidlám, okrem vozidiel s povolením vjazdu. Aj do budúcnosti neuvažujeme so zmenou tohto režimu a povolením vjazdu motorových vozidiel nad limit súčasných obmedzení. Rozšírením prístupu motorovým vozidlám do vnútrozemia MLB sa rekreačné lesy vystavujú riziku narušenia už aj teraz citlivej rovnováhy medzi stále vyššou potrebou komfortu z

dostupnosti a čarom tichej rekreácie mimo rušivý dopravný hluk. Práve dopravné limity súčasných hraníc so zákazom vjazdu, ktoré vychádzajú aj z technických možnosti úzkych lesných ciest bez technickej infraštruktúry, sú obmedzujúce pre významnejší rozvoj občianskej vybavenosti v hlavných dolinách. Tento fakt má významnú úlohu pre zachovanie súčasného stavu dopravných limitov a tak aj pre zachovanie dolín bez individuálnej dopravy, statickej aj dynamickej.

Najvyužívanejšia cesta v MLB je cesta od Červeného mosta na Železnú studienku, resp. až po bývalý liečebný ústav - Sanatórium. Dopravu v území zabezpečuje MHD č. 43, ktorá od apríla do konca septembra počas víkendov a sviatkov premáva až do lokality Kačín.

1.) Prístupové komunikácie:

- *Cesta na Červený Most* – prístup na Železnú studienku a Kačín. Asfaltová dvojpruhová komunikácia, ktorá za úrovňou Červeného mosta prechádza do dlažbových kociek. Jedná sa o najvyužívanejšiu cestu pre individuálnu dopravu a MHD. Na križovatke pred Červeným mostom je vybudovaný kruhový objazd. Cesta sa napája na hlavný ťah na Brno
- *Cesta na Kamzík* – prístup na Kolibu a Kamzík. Dvojpruhová asfaltová cesta s novým povrchom. Využívajú ju hlavne motorizovaní návštevníci Bratislavy zo Slovenska, ale aj z cudziny na krátkodobú aj dlhodobú rekreáciu (hotel West). MHD končí pri reštaurácii Slamená búda, odtiaľ už návštevníci musia prejsť do lesoparku pešo
- *Pekná cesta* – prístup od Krasňan. Cesta bola zrekonštruovaná v r. 2009. Využívaná je viac domácimi návštevníkmi, najmä z Krasňan a Rače, hlavne majiteľmi chatiek a záhrad v tejto oblasti
- *Knižkova dolina* – prístup od amfiteátra v Rači
- *Potočná* – prístup od Rače. Táto cesta je využívaná väčšinou obyvateľmi Rače ako nástupný bod na Červený a Biely Kríž
- *Cesta na Klanec* – prístup od Lamača na Kačín. Asfaltová cesta je využívaná hlavne domácimi obyvateľmi z Lamača ako nástupný bod na Kačín, ale aj k okolitým lúčkam

2.) Parkoviská:

V blízkosti bezprašných ciest z dôvodov bezpečného parkovania, dodržiavania dopravnej disciplíny boli pre motorové vozidlá zriadené parkoviská. Takýmto spôsobom sa v podstatnej miere zamedzilo svojvoľnému zachádzaniu a parkovaniu v lese alebo na priestoroch určených pre rekreačný oddych. Parkoviská boli zriadené predovšetkým na miestach, ktoré sú vhodné ako východiská turistiky, v blízkosti sú rekreačné oddychové lúky a pod.

V súčasnosti verejnosť využíva nasledovné plochy:

- *Červený most* – 2 parkoviská nad Partizánskou lúkou
- *Koliba* – pred reštauráciou SHOPPA, pri hoteli West a pri Cvičnej lúke

- *Krasňany – pozdĺž Peknej cesty*
- *Rača – pri amfiteátri v Knižkovej doline, na Potočnej*

4. Plány rozvoja v oblasti rekreácie, športu, vzdelávania a využitia územia

V rámci svojej pôsobnosti si mestská príspevková organizácia Mestské lesy v Bratislave určila na najbližšie obdobie zoznam projektov rozvoja vybraných častí Bratislavského lesného parku. Jednotlivé projekty zastupujú rôzne oblasti rozvoja územia Bratislavského lesného parku – rekreačné, športové, environmentálne, výchovno-vzdelávacie, estetické aj úžitkové. Vychádzame z potreby rekonštrukcie existujúcich kľúčových lokalít, ako aj z potreby rozšíriť možnosti pre šport a rekreáciu. V nastolenom dynamickom tempe obnovy zvereného územia z predošlých rokov chceme pokračovať a ponúknuť tak návštevníkom prostredie s vysokou estetickou hodnotou, v kvalitnom trvácnom prevedení na európskej úrovni. Dôvodom k neustálemu zvyšovaniu kvality a rozširovaniu aktivít je neustále sa zvyšujúci dopyt po prímestskej rekreácii. Vzhľadom na výnimočnú polohu MLB a ich výbornú dostupnosť priamo z hraníc piatich mestských častí Bratislavy sa tak MLB stávajú najnavštevovanejším územím hlavného mesta SR Bratislavy s vysokým potenciálom vytvorenia jedinečnej rekreačnej prírodno-krajinárskej atrakcie. Územie Bratislavy nedisponuje rozsiahlymi zelenými parkovými plochami a tak svahy Malých Karpát v podobe MLB sú hlavným potenciálom pre prímestskú rekreáciu v prírodnom prostredí pre naše hlavné mesto.

→ Rekonštrukcia rybníkov č. 1 - 4 na Železnej studienke

lokalita: *Horná Mlynská dolina*

Na území Mestských lesov sa nachádzajú 4 vodné nádrže - rybníky, zaradené medzi technické pamiatky hornej Mlynskej doliny, vznikali postupne v priebehu 18 až 20 stor.

V súčasnosti sú vodné nádrže významným krajinotvorným prvkom, patria k obľúbeným rekreačným cieľom návštevníkov BLP, majú aj významnú úžitkovú funkciu – zachytávajú zrážkovú vodu a slúžia ako zberné nádrže vody v prípade nebezpečenstva lesného požiaru.

Po opakovaných technických problémoch bola v r.2007 objednaná revízia, ktorá skonštatovala havarijný stav výpustných a nápusťných zariadení. Niektoré z nich sú úplne nefunkčné, nie je možné prívod a odvod vody do rybníkov regulovať, čím je ohrozená bezpečnosť celej doliny. Súčasťou revízie sú aj správy, posudky a odporúčania, na základe ktorých bola objednaná projektová dokumentácia na rekonštrukciu poškodených zariadení. Náklady na opravu rybníkov č. 3 a č. 4 je rozpočtovaná vo výške 300 000 Eur bez DPH.

Rekonštrukciu rybníkov 3. a 4. plánujeme financovať v spolupráci s Hlavným mestom SR Bratislavou z grantu Nórskeho finančného mechanizmu v rámci výzvy Prispôsobenie sa

zmene klímy. Financovanie rybníkov 1.a 2. je v štádiu riešenia. Prebieha projektová príprava
Predpokladané náklady cca 300 000 Eur bez DPH
Realizácia v roku 2017

→ **Rekonštrukcia lesných asfaltových ciest**

Lokalita : Lesopark – vetva A, vetva D, Červený kríž. Dĺžka cca 2,9 km
V rámci investícií je potrebné rátať s vykonaním údržbových prác na ďalších úsekoch lesných ciest a mostov. Uvedené úseky lesných asfaltových ciest sú na významných Lesoparkových trasách, ktoré slúžia na zabezpečenie prevádzkových úloh lesného hospodárstva a dobrej dostupnosti pre eventuálne zásahy hasičskej a zdravotnej záchrannej služby v spádovom území Lesoparku. Nachádzajú sa na nich aj značené cyklotrasy a hlavné turistické chodníky. Vek ciest je rôzny, cca 70r. Pre vek stavby, poveternostné podmienky a celkovú amortizáciu došlo k významným poškodeniam ciest hlavne v uvedených úsekoch. Na zlý stav týchto ciest sme už upozorňovaní aj návštevníkmi Lesoparku. Žiadosť o dotáciu bola podaná na PPA v programe lesné hospodárstvo v októbri 2015. Prebehlo verejné obstarávanie a vyhotovenie projektovej dokumentácie.
Predpokladané náklad cca 126 000 Eur bez DPH z eurofondov s 20% spoluúčasťou
Realizácia v roku 2016

→ **Oprava lesných nespevnených ciest**

Prebieha vytypovanie úsekov lesných ciest, ktoré sú v najhoršom stave, navrhnutie nutných úprava a následne zabezpečíme verejné obstarávanie.
Predpokladané náklady pre roky 2016 – 2018 sú 120 000 Eur bez DPH
Realizácia v roku 2016 (40 000 Eur)

→ **Mosty cez Vydricu**

Lokalita: Vydrica
Vybudovanie 4 mostov cez tok Vydrice v zmysle požiadaviek výsledku auditu FSC pri certifikácii organizácie. Na udržanie certifikátu musíme do roku 2018 premostiť 4 brody cez tok Vydrice. V opačnom prípade môže naša organizácia prísť o získaný certifikát FSC.
Predpokladané náklady na jeden most je cca 30 000 Eur, čo spolu predstavuje čiastku 120 000 Eur bez DPH.
Realizácia 2017 – 2018

→ Rozšírenie parkovísk na Kamzíku a pod Červeným mostom

lokalita: *Kamzík (pod vysielateľom), pod Červeným mostom*

Súčasná kapacita parkovania sú nepostačujúce. Plánujeme rozšírenie súčasnej parkovacej plochy a vybudovanie ďalšieho parkoviska v lokalite Kamzík a v lokalite pod Červeným mostom. Je nevyhnutné urobiť odbornú štúdiu parkovacích plôch prispôbenú súčasnému stavu a podmienkam.

Predpokladané náklady sú vo výške 400 000 Eur bez DPH lokalita Kamzík a 400 000 Eur bez DPH lokalita pod Červeným mostom

Realizácia v roku 2017 a 2018

→ Červený kríž

lokalita: *Červený kríž*

Lokalita, ktorá patrí medzi najobľúbenejšie výletné miesta Bratislavčanov. Výnimočnosťou tejto lokality je monument dreveného červeného kríža. Lokalita si vyžaduje celkovú rekonštrukciu, nakoľko posledná obnova je z r. 1995. V rámci príprav na rekonštrukciu je pripravená projektová dokumentácia. Projekt celkovej rekonštrukcie areálu Červený kríž pozostáva z výstavby veľkého piknikového prístrešku, detských hracích prvkov a rekonštrukcie rekreačného priestranstva.

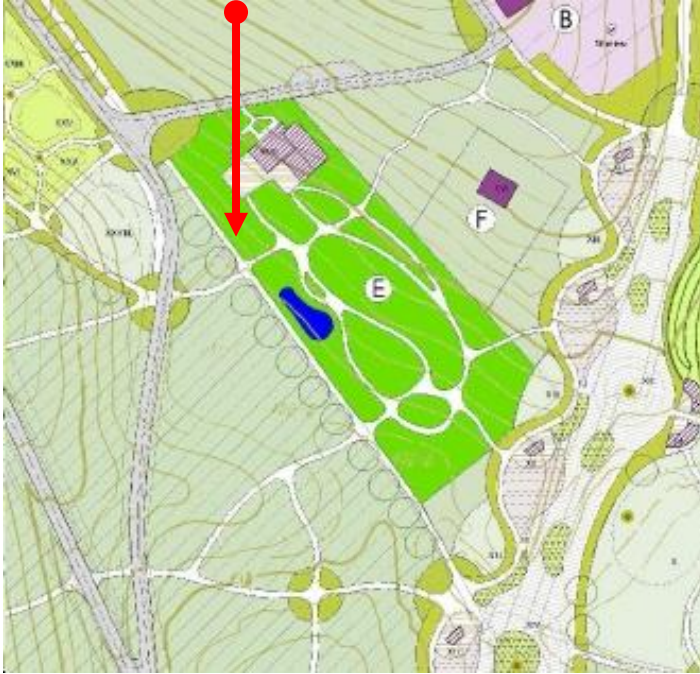
Predpokladané kapitálové výdavky sú vo výške 55 000 Eur bez DPH.

Realizácia v roku 2016

→ **Arborétum Kamzík – zariadenie pre environmentálnu výchovu a lesnú pedagogiku**

lokalita: *Kamzík*

Rekonštrukcia areálu arboréta a chaty Mestských lesov na zariadenie zrubového typu pre školenia a lesnú pedagogiku.

Záhrada – arborétum je zaujímavým botanickým miestom vhodným na úpravu parkového typu s možnosťou umiestnenia mini náučného chodníka.

Areál by mal byť jedným z hlavných objektov v sieti zariadení MLB pre výkon lesnej pedagogiky a posilnenia environmentálneho povedomia mládeže a verejnosti.

Predpokladané náklady sú vo výške 80 000 Eur bez DPH.

Termín realizácie 2017 - 2018

→ **Mokrade pri Drieňovských lúkach a Dlhých lúkach**

lokalita: *Drieňovské lúky*

Na jar a na jeseň sa v mieste pod západným svahom vedľa chodníka na zákrute pred Drienovskými lúkami vytvára mokraď, ktorá je zaujímavým biotopom.

Zámerom projektu je zachytiť vodu zo svahu tak, aby mokraď v suchých mesiacoch nevysychala a zachoval sa tak výnimočný charakter miesta po celý rok.

Práce by obsahovali zachytenie blízkeho prameňa alebo vytvorenie stáleho prítoku Vydrice a nasmerovanie vody z neho do mokrade, vybudovanie múru z lomového kameňa povedľa chodníka, vyhliadkové mólo, označenie lokality info tabuľou. Možná spolupráca v rámci tohto projektu bola prerokovaná s BVS.

V lokalite Dlhé lúky chce MLB taktiež zachovať mokraď zabezpečením prívodu vody do jelšového lesa v súčasnosti s podmáčaným podložíom. Projekt mokrade Dlhé lúky ráta s doplnením mobiliárom – vyhliadkový chodník, mólo, lavičky a informačná tabuľa.

Predpokladaná výška nákladov realizácie mokradí je vo výške 39 000 Eur bez DPH.

Projekt sa bude realizovať v roku 2016

→ Multifunkčné ihrisko na Drieňovských lúkach

lokalita: *Snežienka – Drieňovské lúky*

popis aktivity:

Vybudovanie multifunkčného ihriska s povrchom z umelej trávy na mieste prírodného ihriska.

Bude využiteľné na loptové hry: futbal, basketbal, hádzaná, voľné loptové hry.

Povrch hracej plochy - umelá tráva, mantinely a multifunkčné bránky z impregnovaného dreva, basketbalové koše.

Zariadenie je vhodné pre širokú vrstvu návštevníkov, od mládežníkov po neskorý vitálny vek.

Pri projektovaní základov ihriska bude treba brať ohľad na zvýšenú hladinu vody v jarnom období a ihrisko postaviť na vyvýšených základoch. Projekt realizujeme so zámerom rozšíriť možnosti na

šport v Hlavnom meste SR Bratislava a zároveň zvýšiť štandard športového využitia existujúcich exponovaných plôch v Bratislavskom lesnom parku.

Predpokladaná výška investície je 100 000 Eur bez DPH.

Termín realizácie 2017

→ Americké nám. - vyhládka

lokalita: *Kamzík*

popis aktivity:

Zámerom je doplniť voľno-časový areál na Americkom nám. na Kamzíku o vyhládkovú vežu.

Lokalita Kamzík v n.v.440 m je obľúbeným miestom krátkodobej rekreácie obyvateľov Bratislavy, aj ich mimo bratislavských a zahraničných návštev. Americké nám. svojou jedinečnou panorámou výhľadu na celú Bratislavu so záberom historického jadra a hradného kopca je jedným z najkrajších miest v okolí. Jedinečný výhľad vznikol v r.2002 po holorubnej ťažbe, kedy sa otvoril panoramatický pohľad južným smerom na mesto. Chceme tento prierez zachovať udržiavaním nízkeho porastu.

Podrobný popis projektu:

1. Popis areálu:

- Slúži na individuálnu a skupinovú rekreáciu – oslavy (narodeniny, spoločenské akcie).
- Rodinná rekreácia – opekanie v prírode
- Zastavenie na turistickom alebo cyklistickom výlete
- Útočisko v lese pred dažďom
- Ku areálu nie je povolený vjazd autom

2. Objektová skladba:

- Vyhládková veža z drevených hranolov (červený smrek) so strieškou
- Krytina asfaltový šindel
- Zdroj vody sa v areály nenachádza

CENA vrátane DPH: 32 500 € (z toho 25 000 € máme z poslaneckých priorít)

Predpokladaný termín realizácie: 2016

→ Domček na strome

V súčasnosti riešime zadanie na spracovanie projektovej dokumentácie.

Podrobný popis projektu:

1. Popis areálu:

- slúži na individuálnu aj skupinovú rekreáciu – oslavy (narodeniny, spoločenské akcie)
- rodinná rekreácia – opekanie v prírode
- zastavenie na turistickom alebo cyklistickom výlete
- útočisko v lese pred dažďom
- k areálu nie je povolený vjazd autom

2. Objektová skladba:

- drevený domček v korune stromu
- strešná krytina Palmex (plastová imitácia suchých palmových listov)
- zdroj vody sa v areáli nenachádza

MATERIÁLOVÉ PREVEDENIE

- Domček je navrhnutý s ohľadom na možné vysoké riziko poškodenia (statika, dendrologický posudok stromu)

CENA vrátane DPH: 18 000 €/jeden domček

MLB plánuje vybudovať v lesoparku 3 takéto domčeky, momentálne hľadáme vhodné lokality. Cena za tri domčeky bude približne 54 000 Eur.-

Termín realizácie: 2017

→ Altánok „PRI DELE“ Partizánska lúka

Výnimočnosť tejto lokality je v jej veľmi dobrej prístupnosti a vybavenosti . V súčasnosti riešime zadanie na spracovanie projektovej dokumentácie na altánok.

Podrobný popis projektu:

1. Popis areálu:

- Slúži na rekreáciu - hlavne rodín s menšími deťmi
 - Grilovanie a oslavy
 - Areál je prístupný MHD aj IAD
2. Objektová skladba:
- Drevený altánok pre cca 20 ľudí s grilom a oplotením zabezpečujúcim súkromie pre spoločnosť
 - Strešná krytina asfaltový šindel
 - Zdroj pitnej vody je k dispozícii (píčia fontánka)

MATERIÁLOVÉ PREVEDENIE

- Altánok je navrhnutý s ohľadom na zabezpečenie čo najväčšieho súkromia pre návštevníkov (separovanie od okolia vhodným oplotením). Materiálové prevedenie je v súlade s existujúcimi zariadeniami v danej lokalite.

CENA bez DPH: 6 000 €

Predpokladaný termín realizácie : 2017

→ Altánok „SNEŽIENKA“

Výnimočnosť tejto lokality je umocnená atraktívnym detským ihriskom a jej izolovanosťou poskytujúcou určité súkromie. Projekt je pripravený na realizáciu.

Podrobný popis projektu:

1. Popis areálu:
 - Slúži na rekreáciu, hlavne rodín s menšími deťmi.
 - Opekačky a oslavy.
 - Areál je prístupný MHD, v blízkosti je spodná stanica lanovky na Kamzík.
2. Objektová skladba:
 - Drevený altánok pre cca 12 ľudí s výhľadom na detské ihrisko
 - Strešná krytina asfaltový šindel
 - Zdroj pitnej vody nie je k dispozícii

MATERIÁLOVÉ PREVEDENIE

- Altánok je navrhnutý z dôvodu zatriktívnenie lokality v ktorej je už realizované nové detské ihrisko. Použitý materiál a dizajn zodpovedá ostatným zariadeniam v okolí.

CENA bez DPH: 3 000 €

Predpokladaný termín realizácie: 2016

→ Drevené plastiky zvierat

Výnimočnosť tohto projektu spočíva v jeho veľkej atraktivnosti hlavne pre najmenších návštevníkov lesoparku. Drevené plastiky (5 ks) by boli inštalované na najviac navštevovaných miestach.

Podrobný popis projektu:

1. Popis:
 - Slúži na zatriktívnenie najviac navštevovaných lokalít
2. Skladba:
 - Drevené plastiky zvierat

MATERIÁLOVÉ PREVEDENIE

- Masívne drevo

Cena bez DPH: 20 000 €

Predpokladaný termín realizácie: 2017

→ **Detské ihrisko „ČERVENÝ KRÍŽ“**

Zámerom tohto projektu je po výstavbe nového komplexu altánkov doplniť túto lokalitu ešte o detské ihrisko. Bola by tým ukončená revitalizácia tohto územia.

Podrobný popis projektu:

1. Popis:
 - Slúži na zatriaktívnenie územia, hlavne pre rodiny s menšími deťmi.
2. Skladba.
 - Drevené detské hracie prvky vysokej kvality overené v poveternostne náročných podmienkach lesoparku.

CENA bez DPH : 25 000 €

Predpokladaný termín realizácie: 2017

→ Jazierko pod Kačínom

lokalita: *Kačín*

popis aktivity:

Vyčistenie jazierka na prístupovej ceste od Železnej studienky ku Kačínu. V súčasnosti je jazierko zanesené, chýba kalová jama.

Lesoparkové zariadenie je zničené, potrebuje obnovu a doplnenie. Plánujeme vyčistenie a rekonštrukciu technických zariadení jazierka a terénne úpravy na prítoku.

Plánované výdavky sú 2200 Eur bez DPH.

Termín realizácie: 2016

→ Železná studienka, revitalizácia studničky

lokalita: *Železná studienka*

Oproti areálu Rotunda - Železná Studienka sa nachádza portál nefunkčnej studničky. Do 80.-tych rokov 20 stor. fungoval pomocou čerpadla. Pre potešenie Bratislavčanov a pre znovu prinavrátenie povesti z minulosti by bolo vhodné túto pamiatku obnoviť a sfunkčniť.

Predpokladané náklady cca 20 000 Eur bez DPH.

Termín realizácie v roku 2017.

→ **Horáreň Kačín**

lokalita: *horáreň Kačín*

Potrebná rekonštrukcia celého areálu. Úprava a revitalizácia jestvujúcej záhrady. Oprava kancelárie lesníka, oprava fasády, oprava prívodu pitnej vody do budovy, prestavba nevyužívanej miestnosti pre potreby včelnice.

Predpokladané náklady 35 000 Eur bez DPH.

Projekt sa bude realizovať v roku 2018.

→ **Včelí náučný chodník a Včelín – Karpatská včela**

lokalita: *Kačín, lesná škôlka, Kačínska dolina*

Odborníci aj informovaná verejnosť temer na celom svete vyjadrujú značné znepokojenie nad skutočnosťou, že včely miznú. V niektorých krajinách EÚ poklesol počet včelstiev až o 50 %. Na Slovensku tiež dochádza k prudkému úbytku včelstiev. Na záchranu európskych včelstiev, ktoré sú ohrozované klimatickými zmenami, pesticidmi a novými nákazami vyzval aj Európsky parlament. Podľa neho sú tri štvrtiny potravinovej produkcie v Únii závislé od včiel a opalovaním sú podmienené štyri z piatich druhov zeleniny vypěstovanej v Európe. Včela medonosná, ale aj včely divé sa v našich lesoch vyskytujú vo veľmi malej populácii. Zatiaľ sa nerealizoval žiadny projekt na rozšírenie včelstiev v tejto karpatskej oblasti. V areály bývalej lesnej škôlky sme v roku 2015 začali budovať včelnicu, ktorá by mala spĺňať charakter produkčnej ako aj vzdelávacej včelnice. V pláne je vybudovať včelí náučný chodník, včelín, drevený altánok, revitalizovať areál škôlky, výsadba areálu medonosnými drevinami. Včelnica bude slúžiť na vzdelávanie detí, mládeže a dospelých, organizovanie environmentálnych programov pre širokú verejnosť a včelárskych kurzov.

Plánované výdavky : 5600 Eur bez DPH

Termín realizácie: 2016

→ **Z ďalších činností vykonávaných každoročne a pravidelne**

Zvoz smetí, kosenie lúčnych priestorov, opravy a obruby ciest a chodníkov.

Základné lesné práce akými je pestovanie zdravého lesného porastu, každoročné zalesňovanie, výchova mladých lesných porastov, prerezávky, prebierky, ochrana lesa, protipožiarne ochranné služby. Výrub nežiaducich a invázných drevín, likvidácia čiernych skládok,

Z ťažiskových lesoparkových činností sú to najmä výstavba, rekonštrukcia a najmä údržba voľno časových a rekreačných areálov a lesného mobiliáru akým sú: lavičky, stoly, altánky, detské ihriská, odpadkové koše a iné zariadenia.

Starostlivosť o jazierka, rybníky a vodné nádrže, sadzba a pestovanie esteticky pôsobiacich porastov, ničenie invazívnych druhov rastlín.

ZÁVER

Bratislavský lesopark je v prvom rade kultúrny, spoločenský a športový areál slúžiaci občanom a návštevníkom hlavného mesta SR. Cieľom plánovitej úpravy a vybudovania Bratislavského lesného parku z pohľadu Mestských lesov v Bratislave je vytvorenie zdravého esteticky pôsobivého lesa – harmonicky zladeného obrazu krajiny, ktorý bude prispievať k príjemnej rekreácii obyvateľov Bratislavy.

Na spravovanie bratislavských mestských lesov Hl. mesto SR Bratislava zriadilo príspevkovú organizáciu Mestské lesy v Bratislave a úlohy príspevkovej organizácie zadefinovalo v zriaďovacej listine. Takúto formu správy lesov zvolila Bratislava ako jediné mesto na Slovensku. Budovanie a rozvoj lesoparku sú limitované disponibilnými zdrojmi, a to predaj dreva, príspevok mesta, granty a dary. V doterajšej dvadsať ročnej histórii Mestských lesov v Bratislava (MLB bola založená 1.7.1994) bola aplikovaná nízko nákladová stratégia rozvoja mestských lesov, zdroje príjmu boli iba z predaja dreva a príspevku mesta. V prípade prijatia veľkorysejšej dotačnej stratégie na údržbu a rozvoj MLB by sa určite takéto rozhodnutie stretlo s nadšeným ohlasom spokojnej verejnosti, nakoľko toto územie je srdcovou záležitosťou všetkých obyvateľov Bratislavy.

Potenciál rozvoja lesoparku je daný v intenzite využitia územia a v raste počtu návštevníkov (užívateľov rekreačných funkcií) územia, ktoré mesto vlastní.

Hlavné smery rozvoja MLB na roky 2015-2018 sa javia nasledovne:

1. Rekreačné areály

Budovanie a udržiavanie rekreačných plôch v nárazníkových okrajových častiach mesta pri vstupe do MLB ja javí ako najefektívnejší spôsob regulácie návštevnosti a tým aj k zvyšovaniu ochrany prírody v MLB. Areály s vybavením sa stávajú centrami krátkodobej prímestskej rekreácie, kde je možné poskytnúť návštevníkom na jednom mieste oddych, relax, šport a potešenie z aktívneho pobytu v prírode.

Lúky a oddychové priestory

Lúčne priestory a oddychové funkčné plochy je možné naďalej rozširovať a kultivovať. Intenzita kultivácie oddychových priestorov je limitovaná disponibilnými finančnými zdrojmi.

Šport

Územie lesoparku je vhodné na realizáciu turistických, bežeckých a cyklistických podujatí. Organizácia hromadných podujatí sa veľmi dynamicky rozvíja.

2. Rozvoj cestnej a chodníkovej siete.

Existujúca sieť komunikácií (turistické trasy a cyklotrasy) je v súčasnosti postačujúca. Do úpravy povrchu trás je potrebné podľa konkrétnych požiadaviek užívateľov podľa finančných možností každoročne investovať.

3. Lesná pedagogika a environmentálna výchova.

Lesná pedagogika ako moderná forma komunikácie s verejnosťou je najjednoduchšou cestou lesníkov ako priblížiť širokej verejnosti prostredie lesa a funkcie lesného hospodárstva. Umožňuje poznávanie a vnímanie prírody všetkými zmyslami práve formou zážitkového učenia a hier v lese. Lesná pedagogika umožňujúca sprostredkovanie styku človeka s prírodou je určená všetkým – deťom, mládeži, dospelým, ale aj telesne postihnutým osobám.

4. Vodné plochy a rybníky

Doterajšie využitie vodných plôch je orientované na rybolov a na jednej vodnej nádrži aj na člnkovanie. O rybárstvo a oddych pri vode je značný záujem u obyvateľov Bratislavy. Rekreačný potenciál vodných plôch bol doteraz využívaný v minimálnej miere. Vodné nádrže sú v havarijnom stave, ich rekonštrukcia je administratívne pripravená, sú rozpracované projekty na získanie nenávratných finančných prostriedkov na ich rekonštrukciu. Plnia totiž aj protipožiarnu funkciu, slúžia ako rezervoár vody.

5. Poľovníctvo

Na území lesoparku je zriadený poľovný revír „Lesopark“. Mestské lesy sú biotopom voľne žijúcej poľovnej zveri. Populáciu poľovnej zveri je nevyhnutné regulovať, keďže pre tesnú blízkosť s intravilánom už pri normovanej početnosti poľovná zver preniká do obytných zón mesta a ohrozuje seba aj obyvateľov jeho okrajových častí.

6. Starostlivosť o lesné porasty

Porasty na lesných pozemkoch je potrebné transformovať z doterajších rovnovekých lesov na vekovo diferencované, prírode blízke lesné porasty. Transformovať rovnoveké bukové monokultúry na vekovo a druhovo diferencované lesné porasty je úloha časovo náročná (30 rokov) a nezaobíde sa bez cieľavedomej ťažby dreva v prísnom súlade s Plánom starostlivosti o les, pričom existuje neustála hrozba jednorazovej deštrukcie transformovaného porastu prírodným vplyvom (vichrica). Výsledkom transformácie lesných porastov bude esteticky príťažlivé, pre ľudí prístupné lesné prostredie a súčasne bude také prostredie vyhovujúcim biotopom živočíchov a rastlín. Mestské lesy v Bratislave budú vykonávať lesnícke a hospodárske činnosti podľa „Programu starostlivosti o les“ v zmysle zákona Národnej rady SR číslo 326/2005 Z. z. o lesoch v rozsahu pokynov vyplývajúcich z uznesení Mestského zastupiteľstva hlavného mesta SR Bratislavy. V súlade s potrebami rozvoja rekreačných funkcií prímestských lesov budú v lese aplikované citlivé, k lesnému prostrediu šetrné

technológie ťažby a spracovania drevnej hmoty, aby bola dosiahnutá maximálna spokojnosť odbornej a občianskej verejnosti navštevujúcej bratislavský lesopark. Obnovnú ťažbu budeme lokalizovať tak, aby boli minimalizované negatívne vplyvy na rekreačnú a environmentálnu funkciu lesa, ako aj na priaznivý stav druhov a biotopov. Doruby zvyškov materských porastov vyšších vekových tried nebudeme realizovať, staré stromy budú ponechané na dožitie. Vybrané porasty v rekreačne a ekologicky najhodnotnejších lokalitách, v stanovištne exponovaných a citlivých častiach porastov (hrebienky, strmé a skeletnaté svahy, brehy vodných tokov, prameniská, mokrade a pod.) budú ponechané bez zásahu v takom rozsahu, aby v žiadnom prípade nedošlo k ich poškodeniu, ani pri ťažbe, ani pri približovaní dreva.

7. Ochrana prírody

Koncepcia ochrany prírody a krajiny v lesoparku má širší časový horizont ako 2016 – 2018. Záujmy ochrany prírody v zmysle zákona Národnej rady SR číslo 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny nebudú lesníckymi činnosťami dotknuté. Koncepcia ochrany prírody a krajiny sa odvíja od súčasne vyhlásenej CHKO Malé Karpaty s druhým stupňom ochrany v zmysle zákona Národnej rady SR číslo 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.

Predpokladaná potreba finančných prostriedkov

	<u>rok 2016</u>	v EUR bez DPH
1.	Opravy rybníkov	50 000
2.	Opravy ciest	60 000
3.	Rekonštrukcia areálu Červený kríž	55 000
4.	Vyhľadková veža	33 000
5.	Náučný včelý chodník	5 000
6.	Rekonštrukcia ciest (EU fondy)	100 000
7.	Rekonštrukcia rybníkov (Nórske fondy)	230 000
SPOLU rok 2016		533 000

	<u>rok 2017</u>	v EUR bez DPH
1.	Opravy rybníkov	300 000
2.	Mosty cez Vydricu (2 ks)	60 000
3.	Opravy ciest	40 000
4.	Arborétum Kamzík	80 000
5.	Multifunkčné ihrisko na Drieňovských lúkach	100 000
6.	Vyhliadkové domčeky na stromoch	54 000
7.	Altánok	9 000
8.	Detské ihrisko Červený kríž	25 000
9.	Revitalizácia studničky	20 000
10.	Parkovisko pod Červeným mostom	400 000
11.	Drevené plastiky zvierat (4 ks)	20 000
SPOLU rok 2017		1 108 000

	<u>rok 2018</u>	v EUR
1.	Mosty cez Vydricu (2 ks)	60 000
2.	Opravy ciest	60 000
3.	Rekonštrukcia Horárne Kačín	35 000
4.	Parkovisko Kamzík	500 000
SPOLU rok 2018		655 000

Uznesenie č. 292/2015

zo dňa 18. 11. 2015

Mestské zastupiteľstvo po prerokovaní materiálu

žiada

riaditeľov mestských príspevkových organizácií a útvarov

pripraviť koncepciu rozvoja mestských príspevkových organizácií a útvarov na obdobie do roku 2018 a predložiť ju na rokovanie Mestského zastupiteľstva hlavného mesta SR Bratislavy a príslušných komisií Mestského zastupiteľstva hlavného mesta SR Bratislavy nasledovne:

Mestské lesy v Bratislave
Mestská polícia
Správa telovýchovných a rekreačných zariadení

T: 4. 2. 2016

Generálny investor Bratislavy
MARIANUM - Pohrebníctvo mesta Bratislavy
Bratislavské kultúrne a informačné stredisko
Zoologická záhrada

T: 4. 2. 2016

Galéria mesta Bratislavy
Mestská knižnica
Múzeum mesta Bratislavy
Mestský ústav ochrany pamiatok
BTB

T: 4. 2. 2016

- - -

Nositeľ uznesenia: JUDr. Ivo Nesrovnal, primátor hlavného mesta SR Bratislavy
Plniteľ úlohy: Ing. Juraj Zikmund, riaditeľ Mestských lesov v Bratislave

Koncepcie rozvoja mestských príspevkových organizácií a útvarov na obdobie do roku 2018 (Mestské lesy v Bratislave, Mestská polícia, STaRZ, GIB, MARIANUM – Pohrebništvo mesta Bratislavy, BKIS, ZOO, Galéria mesta Bratislavy, Mestská knižnica, Múzeum mesta Bratislavy, MUOP, BTB)

Uznesenie č. 396/2016 časť B zo dňa 30. 3. 2016

Mestské zastupiteľstvo po prerokovaní materiálu

B. ukladá

riaditeľovi mestskej príspevkovej organizácie Mestské lesy v Bratislave,

dopracovať koncepciu rozvoja mestskej príspevkovej organizácie Mestské lesy v Bratislave na roky 2016 - 2018, a to v zmysle návrhov odbornej a občianskej verejnosti a v súlade s koncepciou rozvoja rekreačnej funkcie mestskej príspevkovej organizácie Mestské lesy v Bratislave do roku 2025, schválenou uznesením Mestského zastupiteľstva hlavného mesta SR Bratislavy č. 1798/2014 z 29. októbra 2014.

T: 26. 5. 2016

Výpis
zo zasadnutia komisie finančnej stratégie a pre správu a podnikanie s majetkom mesta MsZ
konaného dňa 9.05.2016

4. Koncepcia rozvoja Mestských lesov v Bratislave 2016 – 2018 - doplnená

Návrh uznesenia:

Komisia finančnej stratégie a pre správu a podnikanie s majetkom mesta MsZ po prerokovaní materiálu odporúča MsZ **vziať na vedomie** Koncepciu rozvoja Mestských lesov v Bratislave 2016-2018

Hlasovanie:

prítomní: 13, za: 13, proti: 0, zdržal sa: 0

Za správnosť opisu : Ing. Henrieta Mičúchová, v.r.
V Bratislave, 9.5.2016

Výpis

zo zasadnutia Komisia územného, strategického plánovania, životného prostredia a výstavby Mestského zastupiteľstva hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy zo dňa 10.5.2016

Návrh uznesenia k bodu č. 1 „Koncepcia rozvoja Mestských lesov v Bratislave 2016 -2018“.

Komisia územného, strategického plánovania, životného prostredia a výstavby Mestského zastupiteľstva hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy odporúča

A) Doplniť do materiálu samostatné kapitoly o doprave, ochrane prírody, poľovníctve, navrhovaných investičných zámeroch, zhodnotenie územnoplánovacej dokumentácie, ako aj o analýzu (prehľad) hlavných problémov rekreačného využívania územia, vo vzťahu k ostatným činnostiam, resp. zámerom v území, tzn.:

- a) rekreácia a lesné hospodárstvo
- b) rekreácia a poľovníctvo
- c) rekreácia
- d) rekreácia a navrhované investičné zámery

B) Doplniť materiál v časti Hlavné smery rozvoja BLP na roky 2015-2018 nasledovne:

1. Vodné plochy a rybníky - doplniť pre jednotlivé lokality špecifikáciu ich rekreačného využitia, mapovú prílohu, predpokladané investičné náklady a náklady na údržbu.

2. Rozvoj cestnej a chodníkovej siete a doprava - uviesť konkrétne trasy, úseky a pod., existujúcich prípadne plánovaných ciest a chodníkov, ich čiastkovú aj celkovú dĺžku, charakter povrchu (asfaltové, spevnené, nespevnené), uviesť aj úseky navrhované na zrušenie, príp. pri ktorých sa neuvažuje s ich údržbou, spôsoby zabezpečenia zvýšenia bezpečnosti návštevníkov, doplniť mapovú prílohu a predpokladané náklady. Doplniť návrh rámcového dopravného riešenia územia.

3. Starostlivosť o lesné porasty - doplniť plánovaný objem ťažby na decénium 2016 – 2025, lokality ťažby, spôsoby ťažby a približovania dreva, sezónne a iné obmedzenia ťažby z dôvodov rekreácie a ochrany prírody, kritéria certifikácie FSC, referenčné plochy FSC. Doplniť mapovú prílohu a predpokladané náklady.

4. Lúky a oddychové priestory - doplniť pre jednotlivé lokality špecifikáciu ich rekreačného využitia, mapovú prílohu, predpokladané investičné náklady a náklady na údržbu.

5. Lesná pedagogika a environmentálna výchova – doplniť špecifikáciu plánovaných aktivít, programov, projektov a pod., predpokladané investičné a personálne náklady.

6. Poľovníctvo - doplniť sezónne a iné obmedzenia poľovníctva z dôvodu rekreácie a ochrany prírody. Doplniť hlavné zásady pre spracovanie Výhľadového plánu poľovníckeho hospodárenia.

7. Šport - doplniť špecifikáciu plánovaných aktivít, mapovú prílohu, predpokladané náklady.

8. Rekreačné areály - doplniť pre jednotlivé lokality špecifikáciu ich rekreačného využitia, mapovú prílohu, predpokladané investičné náklady a náklady na údržbu.

9. Ochrana prírody – doplniť plán vytvárania sústavy chránených území rôznych kategórií na území v správe MLB, starostlivosti o tieto chránené územia, biotopy národného a európskeho významu, chránené druhy živočíchov a rastlín a ich biotopy (napr. rak riavový, obojživelníky, bocian čierny, dravce a sovy, netopiere,...)

10. Informovanosť a spolupráca s verejnosťou - doplniť podrobnejšie akým spôsobom bude verejnosť informovaná o dianí v lesoparku (napr. informácie o plánovaných a prebiehajúcich športových podujatiach, ťažbách dreva, love zveri, a pod.) a tiež akým spôsobom bude prebiehať spolupráca s verejnosťou.

Hlasovanie:

prítomní: 8, za: 6, proti: 0, zdržal sa: 2

C) Zabezpečiť účasť bratislavských Mestských častí, odbornej a občianskej verejnosti, Štátnej ochrany prírody SR, ako aj ďalších dotknutých subjektov pri dopracovaní koncepcie.

Hlasovanie:

prítomní: 8, za: 6, proti: 0, zdržal sa: 2

D) Žiada Mestské zastupiteľstvo Hlavného mesta SR aby poverilo primátora mesta zostaviť pracovnú skupinu a vyčleniť finančné prostriedky v mestskom rozpočte na spracovanie štúdie využitia mestských lesov a ich zonácie po jednotlivých funkčných celkoch.

Hlasovanie:

prítomní: 10, za: 10, proti: 0, zdržal sa: 0

E) Odporúča Mestskému zastupiteľstvu Hlavného mesta SR aby poverilo primátora mesta zriadiť „Radu pre Mestské lesy v Bratislave“ v zmysle k uznesenia MsZ č. 1798/2014 zo dňa 23.10.2014

Hlasovanie:

prítomní: 10, za: 10, proti: 0, zdržal sa: 0

**Koncepcia rozvoja Mestských lesov v Bratislave na roky 2016 – 2018 -
doplnená**

Uznesenie 339/2016
zo dňa 12.05.2016

Mestská rada po prerokovaní materiálu

A. odporúča

Mestskému zastupiteľstvu hlavného mesta SR Bratislavy

vziať na vedomie Koncepciu rozvoja Mestských lesov v Bratislave na roky 2016 - 2018.

B. žiada

primátora hlavného mesta SR Bratislavy,

aby doplnil materiál "Koncepcia rozvoja Mestských lesov v Bratislave na roky 2016 - 2018", ktorý bude predložený na rokovanie Mestského zastupiteľstva hlavného mesta SR Bratislavy dňa 26. 5. 2016, o odbornú analýzu vypracovanú spoločnosťou LH Projekt - Sk, s.r.o., ul. 8. mája 4387/15, 921 01 Piešťany.

- - -

Doplnenie Konceptcie rozvoja Mestských lesov v Bratislave na roky 2016-2018 na základe pripomienok poslancov mestského zastupiteľstva zo dňa 26.5.2016

Mestské lesy v Bratislave prikladajú ku koncepcii rozvoja Mestských lesov v Bratislave na roky 2016-2018 na žiadosť poslancov prezentovanú na rokovaní Mestského zastupiteľstva hlavného mesta SR Bratislavy dňa 26.5.2015, dve odborné stanoviská k návrhu PSL na roky 2016 – 2025 z dôvodu zásadného vplyvu tohto dokumentu na koncepciu rozvoja Mestských lesov v Bratislave. Závery odborných analýz zhodne odporúčajú intenzívne lesnícke zásahy do lesných porastov z dôvodu zachovania vysokého stupňa kultivovanosti územia určeného na oddych občanov. Ťažbové intervencie sú nevyhnutné na odstránenie neustále prirastajúcej drevnej biomasy. Ročný prírastok biomasy v mestských lesoch je cca 18 000 m³. Priechodnosť a obslužnosť územia je podmienená pravidelným odstraňovaním prirastajúcej drevnej biomasy, čím sa predchádza jej akumulácii v lesných porastoch. Prirodzený rozklad dreva v prírode trvá 25 rokov, čo znamená, že v prípade bezzásahovej plochy, by na jednom hektáre bolo permanentne nahromadenej až 150 m³ biomasy, ktorá by prekážala vo voľnom pohybe rekreatantov v lesných porastoch.

Priložené odborné stanoviská:

1. Odborné stanovisko k problematike „Potenciál obnovných ťažieb v LC Mestské lesy Bratislava v decéniu 2016-2025“. Ing. Vladimír Rakýta znalec evidenčné číslo znalca 912904
2. Odborné vyjádření, Prof. Ing. Ilia Vyskot, CSc. Mendelova univerzita v Brně

Decenálny predpis ťažby v iných mestských lesoch náhodne vybraných podľa požiadavky pánov poslancov vyplývajúcich z diskusie ku koncepcii rozvoja Mestských lesov v Bratislave na roky 2016-2018.

	výmera	
Banská Bystrica	7240 ha,	280000 m ³
Hradec Králové	3771 ha,	172000 m ³
Praha	2965 ha,	133000 m ³

Predaj medu z mestských lesov

V roku 2016 doplnia MLB zriaďovaciu listinu, živnostenský register, cenovú kalkuláciu, spôsob balenia, etikety a ostatné náležitosti pre zabezpečenie predaja medu z našej včelnice tak, aby sme od roku 2017 mohli prevádzkovať predaj pre obyvateľov Bratislavy a návštevníkov mestských lesov v reprezentačnom balení. Predaj medu plánujeme realizovať len na území mestských lesov, buď priamo v budove MLB, alebo v bufetoch na území MLB.

Palivové drevo

Na základe poslaneckých pripomienok MLB v roku 2016 preveria a rozpracujú možnosť predaja palivového dreva na základe prieskumu trhu a spracujú podklady výrobné, obchodné a ekonomické. Podľa toho zvážia možnosti predaja palivového dreva pre obyvateľov mesta Bratislavy.

Znalec: Ing. Vladimír Rakyta, Boldog 131, 925 26 Reca

z odboru: Lesníctvo, odvetvia: Hospodárska úprava lesov, Pestovanie lesov, Spracovanie dreva, Odhad hodnoty lesov, Odhad škôd lesných porastov

Žiadateľ: Mestské lesy v Bratislave, Cesta mládeže 4, 831 01 Bratislava

Číslo objednávky: dohoda zo dňa 19.05.2016.

ZNALECKÝ POSUDOK

Číslo: 7 / 2016

Vo veci:

Vypracovania odborného stanoviska k problematike „Potenciál obnovných ťažieb v LC Mestské lesy Bratislava v decéniu 2016-2025“.

Počet strán: dvadsaťšesť + fotokópie príloh

Počet odovzdaných vyhotovení: tri + 1 znalec

I. Úvodná časť

1. Úloha znalca podľa objednávky je pre žiadateľa na Lesnom celku - LC: Mestské lesy Bratislava v decéniu 2016-2025 vypracovanie odborného stanoviska k problematike „Potenciál obnovných ťažieb v LC Mestské lesy Bratislava v decéniu 2016-2025“.

K predmetnému stanovisku je potrebné osvetliť nasledovné:

A) Zhodnotenie súčasného stavu podľa návrhu PSL LC Mestské lesy Bratislava k 31.12.2015.

B) Zhodnotenie navrhovanej ťažbovej úpravy konkrétne obnovnej ťažby na predmetnom LC Mestské lesy Bratislava (podrobne uvedené v stati posudok).

C) Vyjadriť sa, či predložený návrh obnovných ťažieb predmetného PSL je v súlade so zisteným stavom na základe zásad vplývajúcich najmä z modelov hospodárenia jednotlivých HSLT daného LC.

D) Skonštatovať stav zastúpenia podľa drevín a ich prírastku z pohľadu odolnostného potenciálu štruktúry daného lesa na účelovosť stanovenej kategórie lesa ako rekreačného a jeho využitia z hľadiska bezpečnosti a vzniku škôd pohybu pasantov navštevujúcich vyhlásené účelové lesy.

E) Uviesť ďalšie vlastné zistenia dôležité z hľadiska doterajšieho priebehu prípravy návrhu predkladaného PSL k schváleniu.

2. Dátum vyžiadania posudku:

-19.05.2016

3. Dátum ku ktorému je vypracovaný posudok:

-ku dňu vyžiadania zisteného stanoviska t.j. k 19.05.2016.

4. Dátum ku ktorému sa určuje stav zistenia:

-stav k 31.12.2015

5. Podklady k vypracovaniu posudku:

-Návrh lesného hospodárskeho programu starostlivosti o lesy vypracovaného LH Projekt SK, s.r.o. (vybrané časti v prílohe).-Kópia porastovej mapy (fotokópia v prílohe).

-Kópia lesníckej mapy ZHSLT (fotokópia v texte).

-Ďalšie podklady predložené objednávatelom (v prílohe posudku) .

-Analýza vývoja ťažieb v r. 2016 – 2045 pre LC Mestské lesy Bratislava vypracované LH Projekt SK, s.r.o. (vybrané časti v texte a prílohe).

6. Použitý právny predpis:

- Zákon č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov a zmien.

-Vyhláška MP SR č. 453/2006 Zúz. o hospodárskej úprave lesov.

-Vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky

č. 297/2011 Z. z. o lesnej hospodárskej evidencii zo dňa 7. septembra 2011.

- Vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 492/2004 Z. z. z 23. Augusta 2004 o stanovení všeobecnej hodnoty majetku v platnom znení.

7. Ďalšie použité právne predpisy a literatúra:

- Vyhláška MS SR č. 490/2004 Z.z. ktorou sa vykonáva zákon č. 382/2004 Z.z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov.
- Vyhláška MS SR č. 491/2004 Z.z. o odmenách, náhradách výdavkov a náhradách za stratu času pre znalcov, tlmočníkov a prekladateľov v znení neskorších predpisov.
- Vyhláška Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky č. 79/1996 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon NR SR o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov.
- Predpisy a literatúra súvisiaca so stanovením cieľového zastúpenia drevín podľa HSLT.
- *Pracovné postupy hospodárskej úpravy lesov* č. A/2008/1611.
- Návrh programu starostlivosti o les - s príslušným PS (prevádzkovým súborom) a kategóriou lesa.

8. Vlastnícke a evidenčné údaje, identifikácia:

-Predmetom stanoviska sú pozemky vo vlastníctve Mesta Bratislavy. Vlastníctvo a jeho zisťovanie nie je predmetom tohto posudku.

9. Osobitné požiadavky objednávateľa:

Vypracovanie odborného stanoviska k problematike „Potenciál obnovných ťažieb v LC Mestské lesy Bratislava v decéniu 2016-2025“.

A) Zhodnotenie súčasného stavu podľa návrhu PSL LC Mestské lesy Bratislava k 31.12.2015.

Zhodnotenie stavu je vykonané na základe predložených informácií z návrhu programu starostlivosti o les a Analýzy vývoja ťažieb v r. 2016 – 2045 pre LC Mestské lesy Bratislava vypracovaných jeho vyhotovovateľom, LH Projekt SK, s.r.o. (vybrané časti v texte a prílohe).

Lesný celok Mestské lesy Bratislava (LC ML BA) je tvorený lesnými pozemkami prevažne vo vlastníctve Hlavného mesta SR - Bratislava. Bol vyhlásený rozhodnutím Okresného úradu v Bratislave, odbor opravných prostriedkov, č. OU-BA-OOP4-2014/046214 dňa 26.6.2014, na výmere 3 126,31 ha.

Pre tento LC bol vypracovaný návrh Programu starostlivosti o lesy (PSL) na r. 2016 - 2025. V procese prípravných prác pred vyhotovením PSL boli predložené požiadavky zainteresovaných strán, ktoré sa cítili dotknuté budúcim obhospodarováním lesov v zmysle úloh vyplývajúcich z PSL (obhospodarovateľ lesa, zástupcovia vlastníka lesov, občianske združenia, ŠOP). Časť týchto požiadaviek bola zapracovaná do Správy o doterajšom hospodárení (spracovaná pred vlastným vyhotovením PSL), časť bola predložená pri prerokovaní Správy o doterajšom hospodárení

a o určení zásad na vyhotovenie programu starostlivosti o lesy dňa 20.7.2015.

Okrem iného bola predložená zo strany zástupcov vlastníka a OZ požiadavka - obmedziť plánovanú obnovnú ťažbu v budúcom PSL pre LC ML BA do výšky 50 000 m³ za desaťročie. Táto požiadavka bola prijatá a následne bola zapracovaná do Protokolu o

výsledkoch prerokovania správy o doterajšom hospodárení a o určení zásad na vyhotovenie programu starostlivosti o lesy, ako záväzná pre vyhotovovateľa PSL. V tomto Protokole boli zároveň odsúhlasené modely hospodárenia (rubné doby, obnovné doby, spôsoby obnovy porastov) pre jednotlivé kategórie lesov.

Po zohľadnení požiadaviek z Protokolu, bol v období VIII. 2015 - II.2016 vypracovaný návrh PSL s nasledovnými základnými parametrami :

- výmera lesných pozemkov : 3 133,13 ha
- výmera lesných porastov : 3 031,06 ha
- hospodárske lesy : 0,00 ha
- ochranné lesy : 59,19 ha
- lesy osobitného určenia : 2 971,87 ha
- ťažba celkom : 76 760,00 m³
- **ťažba obnovná : 50 000,00 m³**
- ťažba výchovná : 26 760,00 m³

Takto navrhnuté úlohy v PSL v plnej miere rešpektovali obmedzujúce podmienky určené v Protokole o výsledkoch prerokovania správy o doterajšom hospodárení a o určení zásad na vyhotovenie programu starostlivosti o lesy.

Skutočnosť vyplývajúca z požiadavky – obmedziť plánovanú obnovnú ťažbu v budúcom PSL pre LC ML BA do výšky 50 000 m³ za desaťročie ktorá bola v protokole k vyhotoveniu PSL ako záväzná pre vyhotovovateľa, mala za následok predloženie súčasného návrhu PSL.

Z doterajších predložených podkladov je potrebné potvrdiť i samotné obavy vyhotoviteľa PSL, že citujem :

„V dôsledku nevyrovnanej vekovej štruktúry porastov a pri obmedzení obnovných ťažieb v desaťročí 2016 - 2025 predpokladá model rapídne navýšenie obnovných ťažieb v budúcich desaťročiach.

Pri zohľadnení popísaných skutočností, možno predpokladať nasledovné :

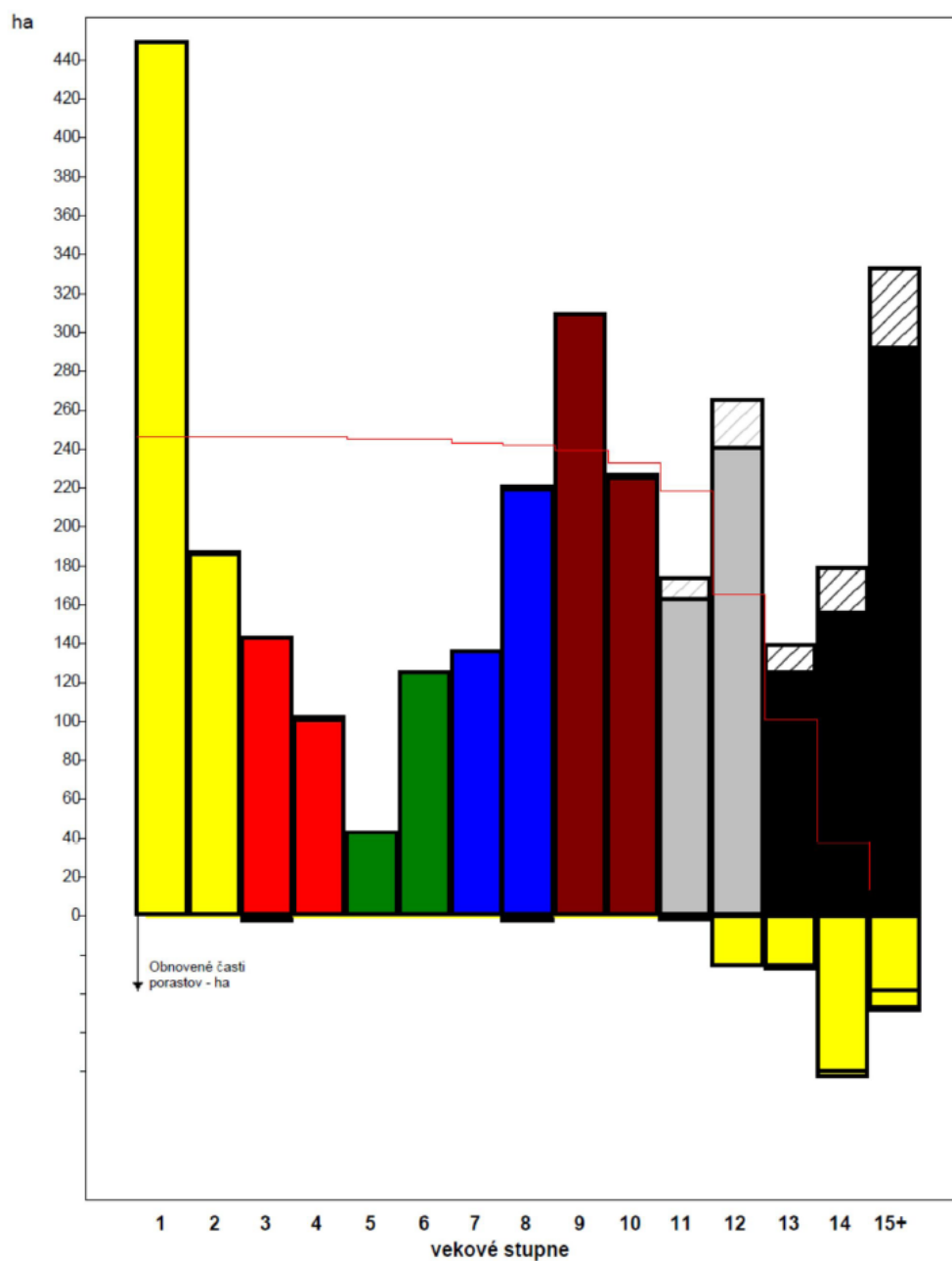
- prehľbovanie nerovnomernej vekovej štruktúry porastov - prestarnutie porastov
- nevyužívanie hospodárskeho potenciálu porastov pri zohľadnení ostatných funkcií lesov
- postupné navyšovanie prostriedkov z iných zdrojov - potrebných na podporu a udržiavanie rekreačných funkcií lesov
- z hľadiska produkcie dreva, zhoršovanie kvality porastov
- znižovanie hodnoty porastov z pohľadu rekreačného využitia (nevychovávané porasty) – možnosť ohrozovania návštevníkov lesa suchými konármi“.

Z nasledovných vybraných grafov a tabuliek je možné konštatovať nasledovné: (pokračovanie za grafom č.1/3 a tabuľkou č.11.

Prehľad skutočných a ťažbových plôch podľa vekových stupňov

s vyznačením normálneho plošného zastúpenia vekových stupňov a obnovovaných častí porastov v ha

KATEGÓRIA A TVAR LESA : Spolu

c. Sumárne údaje z PSL za LC (A1)

Tabuľka č.11

ZÁKLADNÉ ÚDAJE	KATEGÓRIA A TVAR LESA										KATEGÓRIA LESA			SPOLU
	HV	HVr	HN	HNp	HNe	UV	UN	UNp	OV	ON	H	U	O	
Plocha lesných porastov						2968.99	2.88		58.14	1.05	2971.87	59.19		3031.06
Zásoba spolu						817045	357		18728	21	817402	18749		836151
Ihličnaté						31383			4681		31383	4681		36064
Listnaté						785662	357		14047	21	786019	14068		800087
Ťažba celkom						76500	290				76790			76790
z toho kalamita						550					550			550
Ťažba celkom ihličnatá						2312					2312			2312
z toho kalamita														
Ťažba celkom listnatá						74188	290				74478			74478
z toho kalamita						550					550			550
Ťažba obnovná spolu						49710	290				50000			50000
Ťažba obnovná ihličnatá						1059					1059			1059
Ťažba obnovná listnatá						48651	290				48941			48941
Ťažbová plocha						117.17	2.32				119.49			119.49
Ťažba výchovná spolu						26790					26790			26790
Ťažba výchovná ihličnatá						1253					1253			1253
Ťažba výchovná listnatá						25537					25537			25537
Prebierková plocha skut.						913.84					913.84			913.84
Prebierková plocha nás.						913.84					913.84			913.84
Ťažba výchovná do 50 r. spolu						4392					4392			4392
ihličnatá						533					533			533
listnatá						3859					3859			3859
Preb. plocha do 50 r. skut.						206.00					206.00			206.00
Preb. plocha do 50 r. nás.						206.00					206.00			206.00
Ťažba vých. nad 50 r. spolu						22398					22398			22398
ihličnatá						720					720			720
listnatá						21678					21678			21678
Preb. plocha nad 50 r. skut.						707.84					707.84			707.84
Preb. plocha nad 50 r. nás.						707.84					707.84			707.84
Zalesňovanie prvé						41.27					41.27			41.27
Zalesňovanie opakované														
Zales. z plánovanej ťažby						113.35	2.32				115.67			115.67
Zalesňovanie spolu						154.62	2.32				156.94			156.94
zo zal.spolu prir.zml.						92.37	2.32				94.69			94.69
zo zal.spolu podsadba						0.84					0.84			0.84
Prečistková plocha skut.						350.33					350.33			350.33
Prečistková plocha nás.						387.95					387.95			387.95

Z uvedeného grafu (*graf č. 1/3*) je zrejmé, že veková štruktúra lesných porastov je silne nevyrovnaná. Pri „normálnom“ zastúpení vekových stupňov (červená čiara), je zastúpenie porastov v rôznom veku rovnomerné a s pribúdajúcim vekom - v rubnom veku porastov, postupne klesá.

V danom prípade je v dôsledku umelo znížovaných ťažieb v minulosti slabo zastúpený podiel porastov 3. - 7. vekového stupňa (porasty s vekom 30 - 70 rokov).

Naproti tomu sú silne zastúpené vekové stupne 14, 15+.

Pri dlhodobom, opakovanom obmedzovaní obnovných ťažieb hrozí postupné presúvanie porastov do vyšších vekových stupňov.

Uvedená navrhnutá obnovná ťažba 50 000 m³ nepredstavuje zo zistenej zásoby cca 840 000 m³ ani 6% a z celkového priemerného prírastku – CPP ročne 17 000 (tab. 18 PSL) nepredstavuje ani 30% čo pri súčasnej nevyrovnanej vekovej štruktúre (graf č. 1/3 PSL) **je na zamyslenie a prehodnotenie predloženého návrhu PSL.**

II. Posudok

Za podklad pre odborné stanovisko bol predložený hlavne návrh PSL na obdobie jeho platnosti rokov 2015-2024 vypracovaný LH Projekt SK, s.r.o., ako i Analýza vývoja ťažieb v r. 2016 – 2045 pre LC Mestské lesy Bratislava vypracovaná vyhotovovateľom PSL.

B) Zhodnotenie navrhovanej ťažbovej úpravy konkrétne obnovnej ťažby na predmetnom LC Mestské lesy Bratislava.

Zdôvodnenie stanovenia obnovnej v predloženom návrhu PSL je vykonané nasledovne:

b. Stanovenie a zdôvodnenie výšky ťažieb a ich vývoja, výber ťažbového ukazovateľa.

Stanovenie a zdôvodnenie výšky ťažieb

Na základe žiadosti ML BA (list číslo: 810/2015 z 15.07.2015), požiadaviek poslancov mestského zastupiteľstva hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy a ochranárskych organizácií, ktorí sa prerokovania „Správy o doterajšom hospodárení a určení zásad na vyhotovenie programu starostlivosti o lesy“ zúčastnili, OU BA určil objem obnovnej úmyselnej ťažby v LC Mestské lesy Bratislava na roky 2016 - 2025 pre subkategóriu „c“ lesov osobitného určenia do výšky 50 000 m³. Tým sa ťažbový ukazovateľ (TU) „ťažbové percentá podľa vekových stupňoch a dĺžky obnovnej doby“ (312487 m³) naplnil len na 16 %. Dlhodobý priemer TU 97088 m³ vypočítaný z nasledujúcich šiest decínií predstavuje takmer dvojnásobok stanovenej obnovnej ťažby.

Obnovná ťažba v ochranných lesoch nebola predpísaná.

Obnovná ťažba celkom je 50000 m³.

Vykonané zdôvodnenie neznesie žiadne hodnotenie ani posúdenie, nie je v súlade s akýmkoľvek všeobecne záväzným právnym predpisom na úseku lesného hospodárstva počínajúc zákonom o lesoch jeho vyhláškami ako i rôznymi úpravami na ich základe vrátane **Pracovných postupov hospodárskej úpravy lesov.**

Návrh PSL a jeho ťažbový ukazovateľ (TU) je predsa stanovený a jeho naplnenie malo byť vykonané bez ohľadu na to koľko poslanci mestského zastupiteľstva požadujú spracovať hmoty za desať rokov. Požiadavka poslancov pokiaľ sú požadované ťažby nižšie ako TU je vykonateľná jednoducho nevytážením celého predpisu. Vytáženie stanoveného predpisu TU určeného podľa pravidiel jeho stanovenia nie je platnou legislatívou povinné. Jeho nevytáženie nie je klasifikované ako porušenie všeobecne záväzného právneho predpisu.

Podrobný prehľad návrhu ťažbových ukazovateľov je uvedený v nasledujúcich tabuľkách

**P1a PREHLAD DESAŤROČNÝCH ŤAŽBOVÝCH UKAZOVATEĽOV ZA ZLÚČENÉ
PREVÁDZKOVÉ SÚBORY PODĽA ROVNAKÝCH RUBNÝCH A OBNOVNÝCH DÔB**

KAT.,SUBK.,TVAR, SP.O.: Oa N

RD	OD	VÝ- MERA	PRP	Z NOR. RUBAN.	DVAD- SAT.	TRID- SAT.	ŤAŽBOVÉ %		PRIEM 8A	ZÁSOBA RUB.P.	VÝMERA RUB.P.	NOR.V. RUB.P.
150	99	1	6	0	0	0	0	0	2	0	0	0
SPOLU		1	6	0	0	0	0	0	2	0	0	0

KAT.,SUBK.,TVAR, SP.O.: Oa V

RD	OD	VÝ- MERA	PRP	Z NOR. RUBAN.	DVAD- SAT.	TRID- SAT.	ŤAŽBOVÉ %		PRIEM 8A	ZÁSOBA RUB.P.	VÝMERA RUB.P.	NOR.V. RUB.P.
							PR.8A	PR.8B				
230	99	2	BEZ VYUŽÍVANIA PRODUKCIE DREVA									
SPOLU		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SPOLU		2	LESY BEZ VYUŽÍVANIA PRODUKCIE DREVA									
CELKOM		2	LESY S VYUŽÍVANÍM A BEZ VYUŽÍVANIA PRODUKCIE DREVA									

KAT.,SUBK.,TVAR, SP.O.: OdV

RD	OD	VÝ- MERA	PRP	Z NOR. RUBAN.	DVAD- SAT.	TRID- SAT.	ŤAŽBOVÉ %		PRIEM 8A	ZÁSOBA RUB.P.	VÝMERA RUB.P.	NOR.V. RUB.P.
90	60	4	246	268	1219	812	804	1363	277	2438	4	2
210	99	28	BEZ VYUŽÍVANIA PRODUKCIE DREVA									
230	99	25	BEZ VYUŽÍVANIA PRODUKCIE DREVA									
SPOLU		4	246	268	1219	812	804	1363	277	2438	4	2
SPOLU		53	LESY BEZ VYUŽÍVANIA PRODUKCIE DREVA									
CELKOM		57	LESY S VYUŽÍVANÍM A BEZ VYUŽÍVANIA PRODUKCIE DREVA									

KAT.,SUBK.,TVAR, SP.O.: UcN

RD	OD	VÝ- MERA	PRP	Z NOR. RUBAN.	DVAD- SAT.	TRID- SAT.	ŤAŽBOVÉ %		PRIEM 8A	ZÁSOBA RUB.P.	VÝMERA RUB.P.	NOR.V. RUB.P.
40	10	3	55	86	178	119	350	324	92	357	3	1
SPOLU		3	55	86	178	119	350	324	92	357	3	1

KAT.,SUBK.,TVAR, SP.O.: UcV

RD	OD	VÝ- MERA	PRP	Z NOR. RUBAN.	DVAD- SAT.	TRID- SAT.	ŤAŽBOVÉ %		PRIEM 8A	ZÁSOBA RUB.P.	VÝMERA RUB.P.	NOR.V. RUB.P.
70	30	1	56	0	0	0	0	0	24	0	0	0
80	20	15	770	612	2273	1515	3229	1557	566	3851	12	3
80	30	3	147	128	168	112	167	109	111	336	1	1
90	20	15	883	588	49	32	66	47	190	98	0	3
90	30	22	1023	808	480	658	933	1049	439	1019	3	7
100	30	119	5898	5106	4815	4584	7562	4643	3151	9630	22	35
110	20	3	132	0	0	0	0	0	106	0	0	0
110	30	141	4334	4214	2329	12470	5968	7244	3502	4658	14	38
120	30	1818	73723	75304	148051	115713	233405	134166	67569	296102	591	451
130	30	333	9805	10017	14040	12767	22487	13585	9404	28081	71	76
140	30	500	10755	10119	26693	23087	38670	24520	12026	53386	187	106
SPOLU		2969	107526	106727	198898	170938	312487	186920	97088	397161	901	721

Vybraný ťažbový ukazovateľ (napr. ťažbové % 312487 m³) je potrebné naplniť a tým predísť nežiaducim následkom poklesu odolnostného potenciálu účelového lesa slúžiaceho i na rekreáciu nielen obyvateľov Bratislavy, nesmieme podceňiť skutočnosť že ide v podstate o prestárle porasty so zastúpeným prevažne drevinou buk – Bk.

Konkrétne pre kategóriu lesa osobitného určenia je stav rozobratý v nasledujúcom texte na základe podkladov vyhotoviteľa.

P O M O C N A Z O S T A V A

Pla PREHLAD DESATROCNÝCH TAZBOVÝCH UKAZOVATEĽOV ZA ZLUCENÉ PREVADZKOVÉ SUBORY
PODĽA ROVNAKÝCH RUBNÝCH A OBNOVNÝCH DOB

KAT., SUBK., TVAR, SP.O.: UčN

RD	OD	VY-	PRP	Z NOR.	DVAD-	TRID-	TAZBOVÉ %		PRIEM	ZASOBA	VYMERÁ	NOR.V.
		MEŘA		RUBAN.	SAT.	SAT.	PR.4A	PR.4B	4A	RUB.P.	RUB.P.	RUB.P.
40	10	3	56	87	181	120	355	329	94	362	3	1
SPOLU		3	56	87	181	120	355	329	94	362	3	1

KAT., SUBK., TVAR, SP.O.: UčV

RD	OD	VY-	PRP	Z NOR.	DVAD-	TRID-	TAZBOVÉ %		PRIEM	ZASOBA	VYMERÁ	NOR.V.
		MEŘA		RUBAN.	SAT.	SAT.	PR.4A	PR.4B	4A	RUB.P.	RUB.P.	RUB.P.
70	30	1	56	0	0	0	0	0	24	0	0	0
80	20	15	770	611	2272	1515	3227	1556	566	3849	12	3
80	30	3	147	128	168	112	167	109	111	336	1	1
90	20	15	883	578	48	32	65	46	190	97	0	3
90	30	22	1023	808	480	658	933	1049	439	1019	3	7
100	30	117	5671	4674	6575	4616	8498	5419	3175	13150	33	35
110	20	3	132	0	0	0	0	0	106	0	0	0
110	30	141	4333	4211	2322	12470	5955	7240	3503	4645	14	38
120	30	1820	73789	75401	148099	115745	233530	134214	67591	296199	591	451
130	30	333	9821	10041	14094	12804	22580	13630	9419	28188	71	76
140	30	500	10750	10114	26683	23081	38652	24512	12018	53366	187	106

SPOLU : 2 969 107375 106465 200741 171033 313597 187775 97142 400849 912 721

V predchádzajúcom prebratom texte sú uvedené vypočítané ukazovatele *obnovnej* ťažby ktoré sú štandardne používané pri navrhovaní výšky obnovnej ťažby na príslušné desaťročie pre predmetný celok.

Výška ukazovateľa zohľadňuje stav lesných porastov, výšku rubnej doby pre jednotlivé HS a dĺžku obnovnej doby za ktorú sa má porast obnoviť. Predmetné údaje sú uvedené v schválených modeloch protokolom prerokovania správy o doterajšom hospodárení a určení zásad pre vyhotovenie zásad nového PSL. Pre daný celok bol vybraný ukazovateľ ktorý zohľadňuje splnenie všetkých záväzných predpisov súvisiacich s hospodárením v lesoch. V predmetnom prípade je výška ukazovateľa pre kategóriu lesa lesov osobitného určenia LOU- tvar vysoký – V, v rozpätí $106\,375\text{ m}^3$ (normálne rúbanisko) – $313\,597\text{ m}^3$ (ťažbové percento – 4A).

Priemerná hodnota zo všetkých ukazovateľov je $169\,161\text{ m}^3$. Zásoba rubných porastov činí $400\,849\text{ m}^3$.

V predložennom návrhu PSL pre LC ML Bratislava bola výška obnovnej ťažby naplnená len

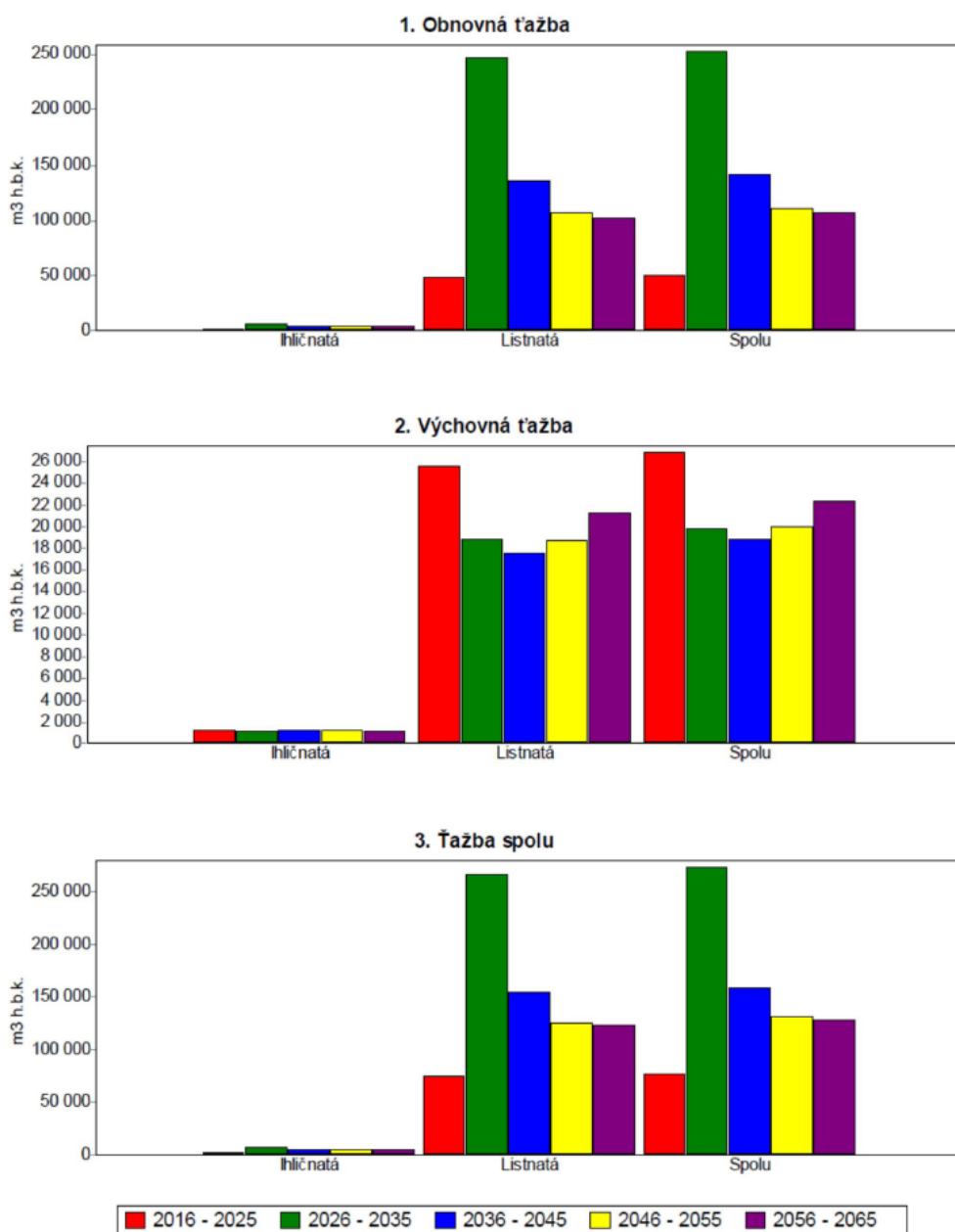
do výšky 47% z výšky ťažby určenej ukazovateľom - normálne rúbanisko a len 30 % z priemernej hodnoty ukazovateľov obnovnej ťažby, čo je v podstate nedodržanie štandardných metód používaných pri stanovovaní a navrhovaní výšky obnovnej ťažby na desaťročie.

Pracovná verzia k 15.4.2016 pre Ing. Vladimíra Rakytu

Graf č. 2/2

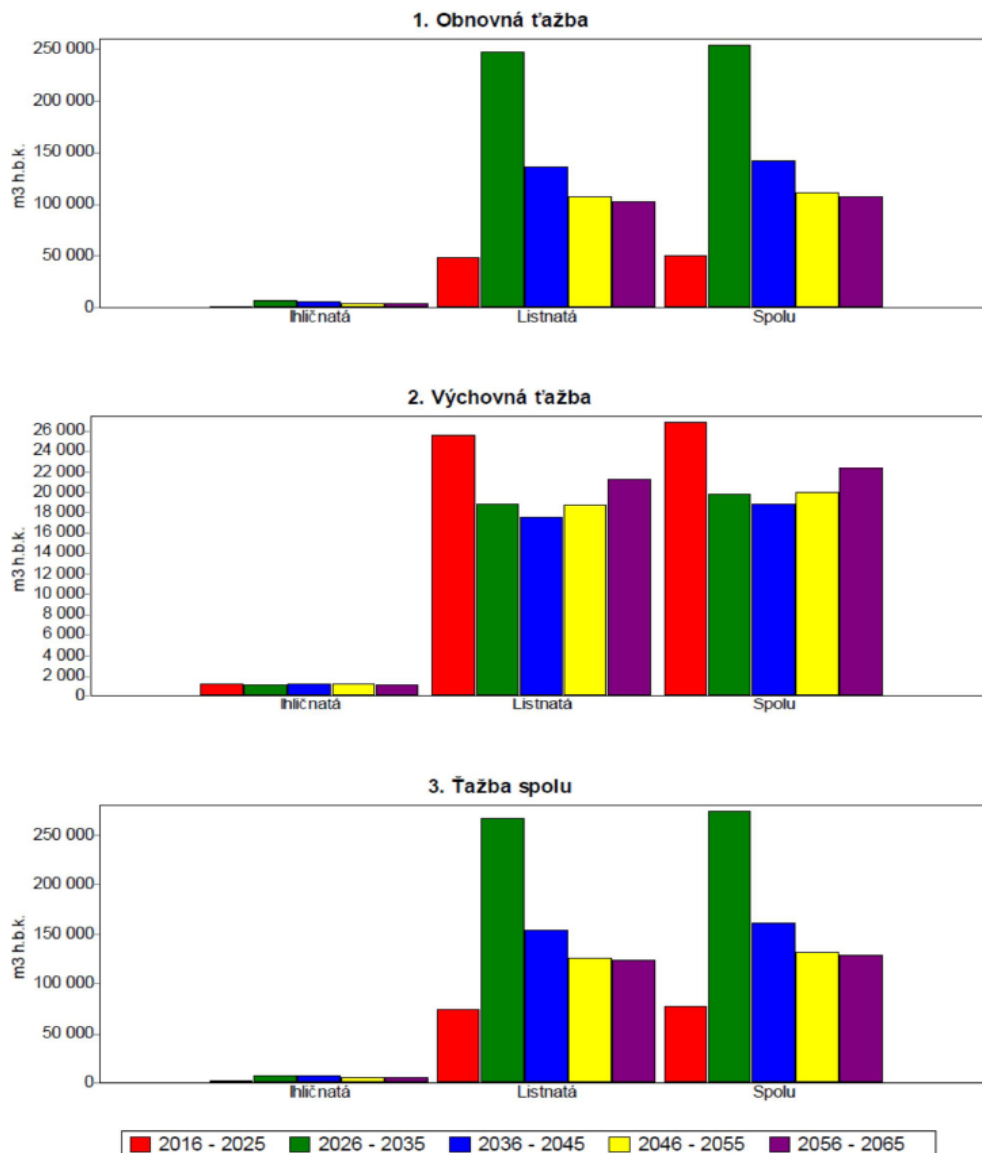
Vývoj ťažieb v nasledujúcich desaťročiach

KATEGÓRIA LESA : U

Vývoj ťažieb v nasledujúcich desaťročiach

KATEGÓRIA LEŠA : Spolu

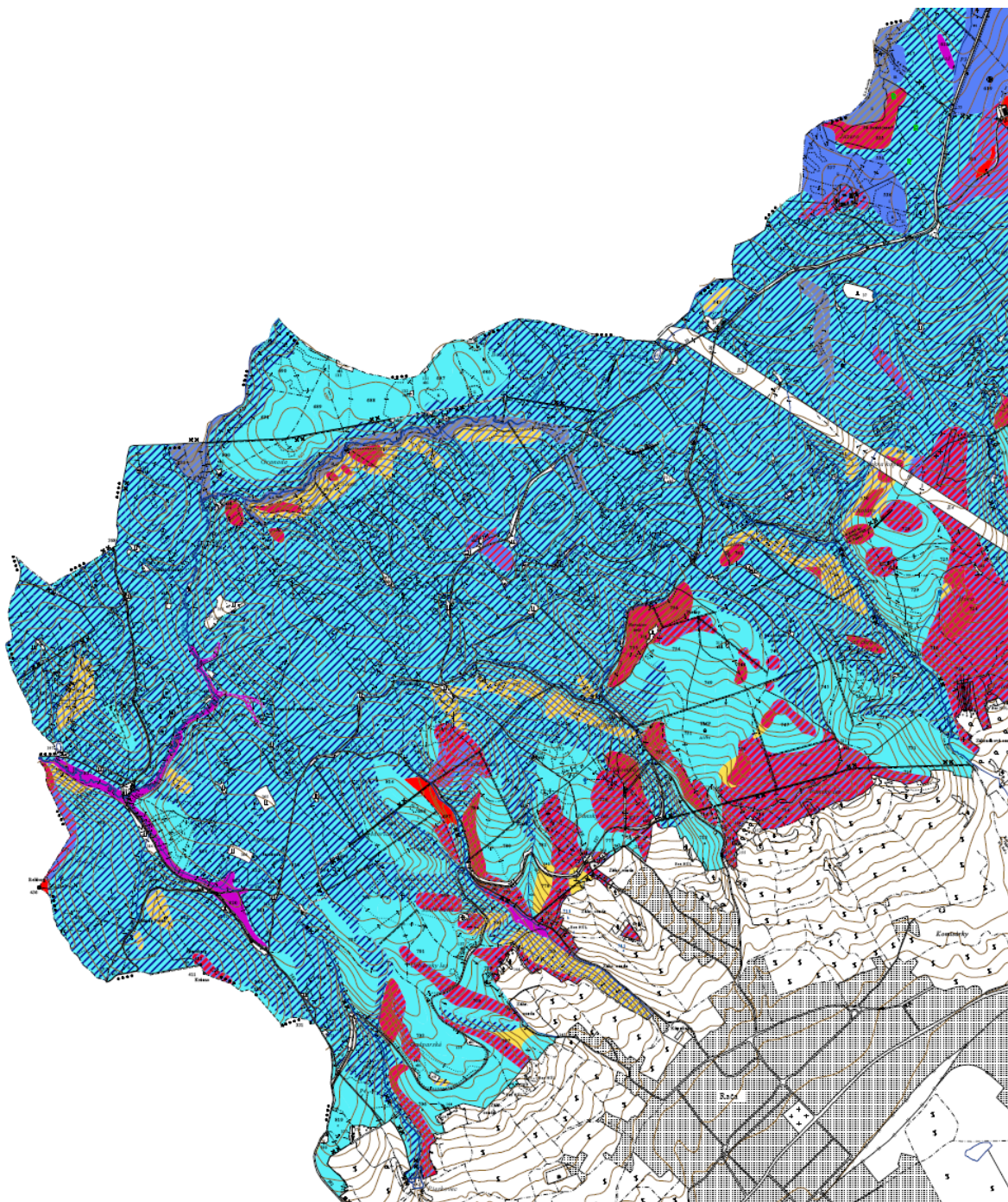
Uvedené vybrané grafy (graf č. 2/2,3 PSL) modelovo znázorňujú predpokladaný vývoj ťažieb v budúcich desaťročiach, pri nezmenených modeloch hospodárenia (rubné doby, obnovné doby). Tento modelový vývoj ťažieb zohľadňuje budúcu snahu obhospodarovateľa o dosiahnutie rovnomerného zastúpenia vekových stupňov v porastoch.

V dôsledku nevyrovnanej vekovej štruktúry porastov a pri obmedzení obnovných ťažieb v desaťročí 2016 - 2025 predpokladá model rapídne navýšenie obnovných ťažieb v budúcich desaťročiach.

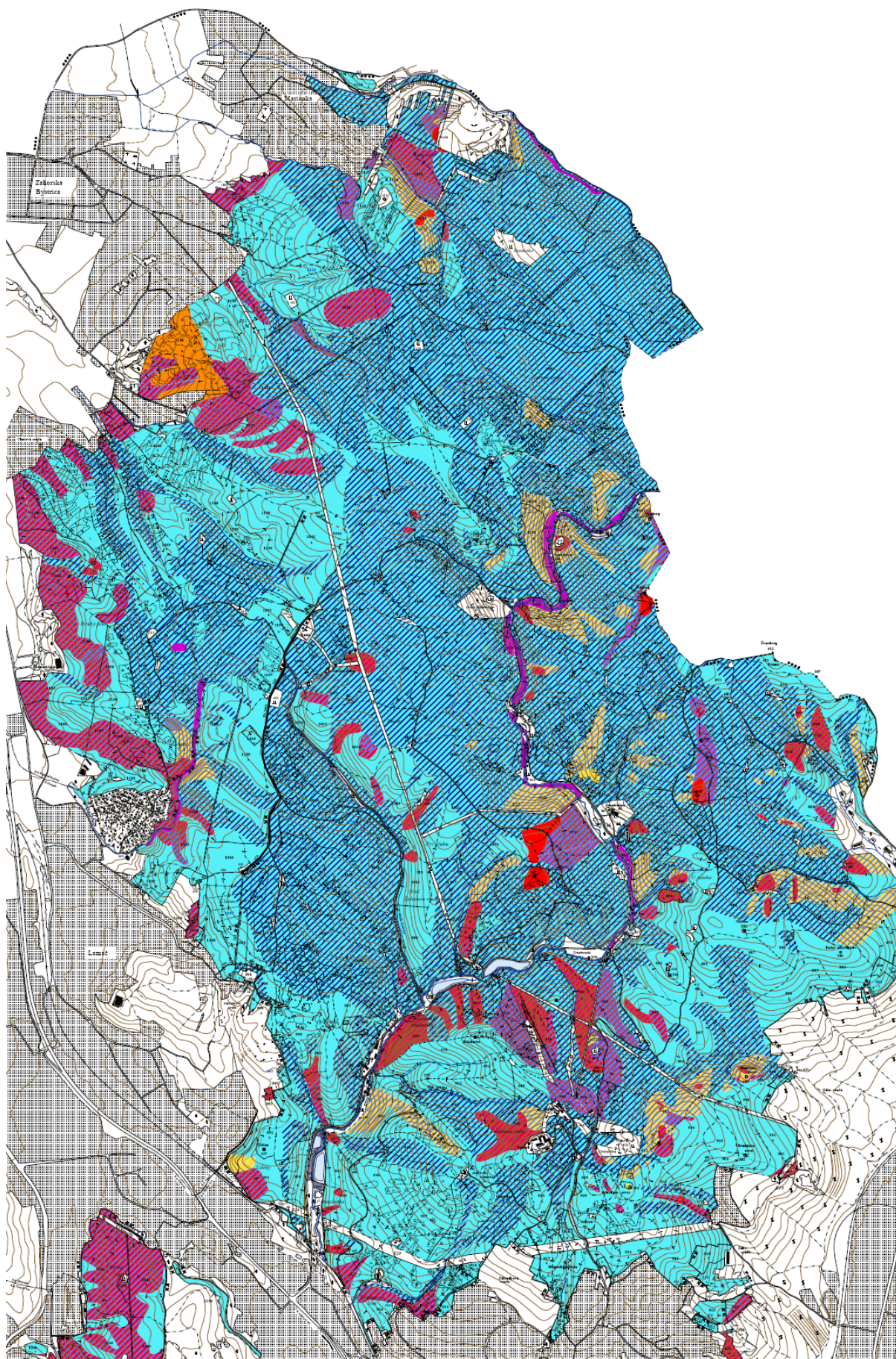
Daný stav je vlastne zapríčinený i nedodržaním štandardných metód používaných pri stanovovaní a navrhovaní výšky obnovnej ťažby na toto desaťročie (2016 - 2025).

C) Vyjadriť sa, či predložený návrh obnovných ťažieb predmetného PSL je v súlade so zisteným stavom na základe zásad vplyvujúcich najmä z modelov hospodárenia jednotlivých ZHSLT daného LC.

Nasledujúce výseky lesníckej mapy ZHSLT pre LHC Rača a Železná Studienka preukazujú, že prevládajúcim ZHSLT na LC Mestské lesy Bratislava je ZHSLT 35 a čiastočne i 25 (legenda v prílohe).

LHC Rača

LHC Železná Studienka

Ekologická mriežka

LC : Mestské lesy Bratislava

Lesný vegetačný stupeň	Rady trofnosti						Súbory		Spolu vegetačný stupeň
	A kyslý	A/B prechodný	B živný	B/C prechodný	C nitrofilný	D zvlášť. rázu	a kyslý	c živný	
1						CoQ pub 8.28		FrAl 26.32	
						8.28 ha 0.27 %			8.28 ha 0.27 %
2	Fq n 8.08		FQ 827.46	FQ ac 40.47				UFrc 1.43	
	8.08 ha 0.26 %		827.46 ha 27.36 %	40.47 ha 1.33 %					876.02 ha 28.96 %
3	Fq v 91.72		Fp n 362.03 QF 1 509.72	QF til 138.84	TAc n 8.04				
	91.72 ha 3.03 %		1 871.75 ha 61.88 %	138.84 ha 4.59 %	8.04 ha 0.26 %				2 110.37 ha 69.77 %
Spolu rady a súbory	99.81 ha 3.30 %		2 699.21 ha 89.24 %	179.31 ha 5.92 %	8.04 ha 0.26 %	8.28 ha 0.27 %		27.75 ha 0.91 %	3 022.43 ha 99.93 %

Z predložených máp ako i ekologickej mriežky je zrejmé, že na LC Mestské lesy Bratislava ide o prevažne lesy v treťom vegetačnom stupni cca 70% s HSLT 311 – Živné dubové bučiny cca 62% čiastočne i HSLT 211 – Živné bukové dubiny cca 27%, čo deklaruje zastúpenie drevín súčasné i cieľové na základe schválených modelov hospodárenia (výber v prílohe). Cieľové zastúpenie drevín v prevládajúcich HSLT je navrhované nasledovne:
buk 50 - 80%, dub 20 - 40%, cen. list. 0 - 30%, smc 0 - 20%.

Z uvedeného je vidieť, že sa jedná o prevažujúcu drevinu buk, čo dokazuje i 51% zásoba buka na danom celku (tab. č. 15) u ktorej je i modelová rubná doba pre buka 120 rokov a obnovná doba 30 rokov to predurčuje začiatok obnovnej doby 90-100 rokov (graf 1/3). Drevina buk nielen, že je drevina rýchlokazná, menej odolná voči abiotickým činiteľom, ale trpí i vo vyššom veku tvorbou nepravého jadra čím sa znehodnotené i ťažené drevo v tomto veku. Odolnosť týchto porastov sa podrobnejšie rozobratá i v nasledujúcom texte. Vek porastov je jednoznačne vidieť i z priloženej porastovej mapy ktorá znázorňuje farbu vekových tried (v prílohe). Z mapy je zrejmé, že ide o tmavšie farby a to: modrá, hnedá, sivá a dvakrát sivá. Mladé porasty farby žltej, červenej a zelenej je menej. To tiež určuje potrebu naplnenia bilancovanej potreby naplnenia obnovy prestárlych porastov obnovnými ťažbami.

D) Skonštatovať stav zastúpenia podľa drevín a ich prírastku z pohľadu odolnostného potenciálu štruktúry daného lesa na účelovosť stanovenej kategórie lesa ako rekreačného a jeho využitia z hľadiska bezpečnosti a vzniku škôd pohybu pasantov navštevujúcich vyhlásené účelové lesy mesta Bratislavy.

Odolnostný potenciál lesa.

Odolnostný potenciál lesa predstavuje schopnosť lesných porastov v daných podmienkach odolávať biotickým a abiotickým škodlivým činiteľom. Indikujú ho:

- stupeň stanovištnej vhodnosti drevinového zloženia
- výstavba (štruktúra) porastu
- druh a stupeň zapoja a jeho genéza
- sanitárny kvocient porastu

Najmä Sanitárny kvocient:

Nahrádza sa stupňom poškodenia porastu (triedou zdravotného stavu porastu). Váhu tohto činiteľa je potrebné diferencovať podľa typu poškodenia, najmä vo vzťahu k prognóze jeho ďalšieho vývoja (ďalší rýchly postup, nástup ďalších škodlivých činiteľov a pod.) v konkrétnych podmienkach.

0 zdravý porast

1 porast slabo poškodený, zatiaľ bez narušenia zápoja* a mikroklímy

2 porast stredne poškodený, významne postihnutý hnilobou alebo lúpaním, zápoj transparentný

(defoliácia > 40 %) alebo lokálne porušený (trhliny spravidla nepresahujúce veľkosť hlúčika – 0,01ha)

3 porast silne poškodený, výskyt hromadného odumierania alebo rozpadu, zápoj otvorený

4 zvyšky rozpadnutého porastu, kalamitná holina

* *prirodzený zápoj na danom stanovišti*

/Podrobne vid'. „, Elaborát KZSL pre lesný celok Mestské lesy Bratislava“

pre konanie o vyhotovení programu starostlivosti o lesy na obdobie rokov 2016 – 2025/

Na území LC v lesnej oblasti Malé Karpaty majú najvyššie zastúpenie porasty buka, menej duba a hraba. Z produkčného hľadiska je na území LC najvýznamnejšou drevinou buk.

Rubná zrelosť a vek rubnej zrelosti v lesoch osobitného určenia.

Rubná zrelosť v lesoch osobitného určenia sa stanovuje podľa vzájomného vzťahu významnosti produkčnej funkcie a verejnoprospešných funkcií lesa. V lesoch so silne obmedzeným, alebo vylúčeným využívaním produkcie dreva predovšetkým na území národných parkov, prírodných rezervácií, v ochranných pásmach prírodných liečivých zdrojov a zdrojov prirodzene sa vyskytujúcich stolových minerálnych vôd, v kúpeľných lesoch, prímestských lesoch a pod. (písmeno kategórie "b", "c", "e") sa rubná zrelosť odvodzuje zo štádia rozpadu prírodných lesov. Rubný vek vyššie uvedenej skupiny porastov sa určuje na základe fyzickej zrelosti drevín a stavu lesných porastov.

Prevládajúci z hľadiska plošného zastúpenia je

LESNÝ VEGETAČNÝ STUPEŇ: 3. Dubovo - bukový

Charakteristika lesného vegetačného stupňa.

Vegetačný Stupeň	Nadmorská výška (m)	Suma ročných zrážok (mm)	Vegetačné obdobie (dni)	Priemerná ročná teplota (°C)	Výmera	
					(ha)	(%)
3 dubovo-bukový	300 – 700	700 – 800	150 – 165	5,5 – 7,5	2110,37	69,77

Nasledovné vybrané tabuľky z predloženého návrhu PSL jasne preukazujú skutočný terajší stav lesov vyskytujúcich sa na LC Mestské lesy Bratislava

Pracovná verzia k 15.4.2016 pre Ing. Vladimíra Rakytu

Prehľad plôch drevín a zakmenenia podľa vekových stupňov (A6)

Tabuľka č.13																
VEK. STUP.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
DREVINY	PLOCHA REDUKOVANÁ / PLOCHA SKUTOČNÁ - HA														Skutoč. holina	SPOLU
SM	0.20	0.88	3.93	0.94	0.72	0.26	0.28	0.24	1.55	6.75	0.33	0.40	0.23	0.29	0.20	17.20
	0.20	0.98	4.48	1.04	0.72	0.32	0.36	0.30	2.01	8.04	0.35	0.63	0.27	0.35	0.30	20.35
JD		1.06	1.71	1.65	0.31	0.08		0.13	0.51	0.27	0.12	1.72				7.56
		1.18	1.94	1.92	0.35	0.09		0.17	0.60	0.34	0.14	2.15				8.88
BO			0.97	3.84	0.29	5.93	0.37	3.54	4.42	2.58	1.81	2.28	5.06	1.45	8.40	40.94
			1.07	5.78	0.34	7.20	0.48	4.38	5.52	3.38	2.53	2.88	5.94	1.87	11.29	52.66
SC		1.85	9.38	4.56	1.49	5.43	1.61	0.79	0.14	0.36	0.58	2.97	0.04	0.21	0.61	30.02
		2.06	10.67	5.22	1.72	6.63	1.89	0.95	0.18	0.46	0.81	3.76	0.05	0.21	0.82	35.43
KS																
OST. IHL.																
IHLICNATÉ	0.20	3.79	15.99	10.99	2.81	11.70	2.26	4.70	6.62	9.96	2.84	7.37	5.33	1.95	9.21	95.72
SPOLU	0.20	4.22	18.16	13.96	3.13	14.24	2.73	5.80	8.31	12.22	3.83	9.42	6.26	2.43	12.41	117.32
DB	20.37	10.37	13.11	9.04	2.45	8.30	10.64	62.15	93.44	68.71	71.69	65.93	46.40	48.58	89.68	620.86
	21.21	12.03	14.43	10.34	2.71	9.59	12.19	75.55	115.10	87.49	91.41	87.37	59.93	57.11	126.35	782.81
CR			0.22						1.99		0.65	1.14			0.12	4.12
			0.25						2.49		0.81	1.52			0.20	5.27
BK	285.90	66.40	48.60	33.04	19.13	43.35	53.41	61.63	44.84	66.10	38.20	113.54	48.97	80.40	125.00	1128.51
	325.31	73.78	54.47	36.96	21.78	51.37	62.79	72.96	56.87	83.32	48.14	143.38	60.22	93.74	165.84	1350.93
HB	46.15	44.69	26.55	12.95	8.70	27.79	36.51	49.95	73.39	28.39	15.67	13.08	7.55	15.90	16.05	423.32
	52.58	50.03	29.82	14.20	10.11	32.73	43.76	60.82	90.04	35.85	18.73	17.06	9.37	20.79	21.37	507.26
JV	25.15	24.79	11.15	9.74	2.83	7.89	2.26	4.66	5.62	0.72	0.02	0.16	1.98	0.26	0.30	97.53
	28.82	28.23	12.69	12.05	3.45	9.52	2.76	5.68	7.36	0.91	0.02	0.19	2.17	0.26	0.37	114.48
JS	0.90	0.31	0.88	2.05	0.09	0.88	5.08	0.61	0.83	0.82	0.44		0.03		0.05	12.97
	1.08	0.32	1.08	2.77	0.10	1.01	6.05	0.76	1.09	0.96	0.59		0.05		0.08	15.94
BT		0.08													0.08	0.08
		0.10														0.10
AG		3.02	0.88	1.78	0.01	2.90	0.04	1.01	4.16	2.76	5.48	1.93			0.03	24.00
		3.30	0.97	2.30	0.01	3.70	0.05	1.31	5.20	3.63	7.31	2.58			0.03	30.39
BR	10.87	7.61	3.25	0.79							0.03					22.55
	13.23	8.79	3.70	1.55							0.04					27.31
JL		0.43	0.98		0.49	0.72	3.66	4.32	5.79	0.43	0.40	0.28	0.52	2.87	0.55	21.44
		0.50	1.17		0.61	0.80	4.16	5.33	6.84	0.48	0.50	0.51	0.69	3.99	0.73	26.31
LP	5.41	2.82	5.48	5.72	0.97	1.69	1.39	2.32	3.17	1.95	1.74	1.95	0.43	0.38	4.11	39.53
	5.97	3.16	6.03	6.28	1.13	1.93	1.70	2.87	4.10	2.55	2.23	2.73	0.56	0.49	5.71	47.44
TD		1.17	0.09													1.26
		1.57	0.10													1.67
TS																
VR																
OST. LIST.		0.12		0.56		0.10		0.23	0.55	0.02						1.58
		0.16		1.12		0.12		0.29	0.69	0.02						2.40
LISTNATÉ	394.75	161.81	111.19	75.67	34.67	93.62	112.99	186.88	233.78	169.90	134.32	198.01	105.88	148.39	235.89	2397.75
SPOLU	448.20	181.97	124.71	87.57	39.90	110.77	133.46	225.57	289.78	215.21	169.78	255.34	132.99	176.38	320.68	2912.31
CELKOM	394.95	165.60	127.18	86.66	37.48	105.32	115.25	191.58	240.40	179.86	137.16	205.38	111.21	150.34	245.10	2493.47
IHL.+LIST.	448.40	186.19	142.87	101.53	43.03	125.01	136.19	231.37	298.09	227.43	173.61	264.76	139.25	178.81	333.09	3029.63
ZAKMENENIE	0.88	0.89	0.89	0.85	0.87	0.84	0.85	0.83	0.81	0.79	0.79	0.78	0.80	0.84	0.74	0.82

Veľké skutočné plochy vo vekových stupňoch 12,13,14 a 15+ (583 ha) činia 19% celkovej plochy to jednoducho povedané 1/5 existujúceho lesa je podľa modelov hospodárenia prestarla, čo nesvedčí v prospech i súčasnému návrhu obnovných ťažieb v návrhu PSL.

Nepriaznivá situácia sa javí i z priemerného veku hlavných drevín uvedených v tabuľke a to hlavne dreviny buk 70 rokov a dub 100 rokov. Tato skutočnosť je tiež dôvodom prehodnotenia predloženého návrhu PSL.

Pracovna verzia k 15.4.2016 pre Ing. Vladimira Rakytu

Prehľad zásob drevín podľa vekových stupňov (A8)

Tabuľka č. 15

VEK. STUP.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	SPOLU	PODIEL ZÁSoby %
DREVINY	ZÁSoba HRUBINY V M3 BEZ KÔRY / Z TOHO KALAMITA																
SM		93	899	276	232	122	176	155	916	4565	256	274	143	206	97	8410	1.01
JD		124	350	448	125	35		56	251	134	58	1011				55	0.31
BO			139	690	82	1378	164	1321	1793	1142	753	1092	2053	678	3521	14806	1.77
SC		267	2097	1189	495	2526	702	330	50	178	276	1463	24	181	478	10256	1.23
OST. IHL.															50	50	
IHLIČNATE SPOLU		484	3485	2603	934	4061	1042	1862	3010	6019	1343	3840	2220	1065	4096	36064	4.31
PRIEM/1ha		115	192	187	296	285	383	322	362	494	352	408	354	438	331	308	
DB		129	944	1114	615	2061	2971	18828	32071	24255	24792	24172	17750	18883	36585	205170	24.54
CR			28						50	50	150	300			20	570	
BK	50	1400	6340	7332	6490	17370	23420	27828	22636	36430	21668	75261	35106	60277	83689	425297	50.85
HB		1080	2794	2420	2258	10054	13253	18315	31161	12169	6705	6068	3508	8357	7557	125699	15.03
JV	4	769	1439	2192	751	2417	881	2010	2397	335	7	91	1067	88	153	14601	1.75
JS	4	12	127	448	37	336	2230	308	420	440	178		20		23	4583	0.55
BT																	
AG		116	104	212	1	543	9	148	1066	575	919	411			7	4111	0.49
BR	1	278	271	78					40			50	50			140	
JL		42	156		133	244	1045	1562	2103	166	150	94	185	1042	208	7130	0.85
LP	26	112	727	1271	251	584	564	940	1378	876	771	881	229	183	2079	10872	1.30
TD		100	8													108	0.01
TS																	
VR																	
OST. LIST.		1		122		40		62	244	8						477	0.06
LISTNATE SPOLU	85	4039	12938	15189	10536	33649	44373	70001	94208	75254	55405	107372	57865	88830	130343	800087	95.69
PRIEM/1ha		22	104	173	264	304	333	310	325	350	326	421	435	504	406	275	
IHLIČ. + LIST.	85	4523	16423	17792	11470	37710	45415	71863	97218	81273	56748	111212	60085	89895	134439	836151	100.00
PRIEM/1ha		24	115	175	267	302	334	311	326	357	327	420	431	503	404	276	

Veľké skutočné zásoby drevnej hmoty vo vekových stupňoch 12,13,14 a 15+ (396 000 m³) tvoria 47% celkovej zásoby to jednoducho povedané 1/2 existujúcej drevnej zásoby lesa je podľa modelov hospodárenia nemá v lese už byť, čo tiež svedčí v prospech prehodnotenia súčasnému návrhu obnovných ťažieb v návrhu PSL.

Čo len potvrdzuje i percento zásoby v drevine buk ktoré činí viac ako polovicu zásob na predmetnom lesnom ktoré činí 51% celku.

Prehľad ťažieb drevín na desaťročie podľa vekových stupňov (A9)

Tabuľka č. 16

VEK. STUP.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	SPOLU	PODIEL %
DREVINY	ŤAŽBA OBNOVNIÁ / ŤAŽBA VÝCHOVNÁ - M3 BEZ KÔRY PRI PH																
SM		7	78	14	20	8	15		75	109	50	25		15	20	219	0.29
JD		2	41	35	5	2			20	92	23	30				309	0.40
BO			3	20	7	60	4	75	70	10		40	170	112	310	592	0.77
SC		10	165	90	36	120	34	20	10	5	15	100		30	80	225	0.29
OST. IHL.												30				520	0.68
IHLICNATE										109	88	125	170	157	410	1059	1.38
SPOLU		19	287	159	68	190	53	95	175	107		100				1253	1.64
DB		10	43	41	42	48	208	1155	1864	542	15	642	735	1016	2745	9529	12.41
CR			2						65							5067	6.60
BK		107	760	920	606	1480	1865	2350	993	1629	1653	9600	4405	7668	9808	33486	43.59
HB		50		100				15		65	185	115				11010	14.34
JV		55	252	144	175	811	968	1412	2239	576	157	820	496	601	1430	4287	5.58
JS		10						53		10	2	10				6799	8.85
BT		72	111	188	33	255	25	131	55			15	175	5	3	273	0.36
AG		3						29		40						870	1.13
BR			18	26	5	34	148	5	5				20			92	0.12
JL																241	0.31
LP																	
TD																	
TS																	
VR																	
OST. LIST.								29								29	0.04
LISTNATE								10	50	1						61	0.08
SPOLU		103	1292	1420	873	2848	3324	5146	5600	2924	482	3487	11220	6172	11134	48941	63.73
CELKOM		274	1292	1420	873	2848	3324	5146	5600	2924	900	936				25537	33.25
IHL.+LIST.		103	1579	1579	941	3038	3377	5241	5775	3031	591	3575	11345	6342	11291	50000	65.11
CEL.TO+TV		293	1579	1579	941	3038	3377	5592	5775	3622	900	1036				26790	34.89
PREB.PL.SK.		396	1579	1773	941	3038	3377	5592	5775	3622	4475	12381	6342	11291	16208	76790	100.00
NÁS.		20.73	88.55	63.38	33.34	96.44	96.52	172.21	187.45	100.74	27.12	27.36				913.84	
ŤAŽB.PL.		20.73	88.55	63.38	33.34	96.44	96.52	172.21	187.45	100.74	27.12	27.36				913.84	
		1.41		1.05				2.12		1.62	10.81	24.46	13.62	23.08	41.32	119.49	

Uvedená tabuľka len potvrdzuje, že predložený návrh obnovnej ťažby je v drevine buk nízky 33 486 m³, čo činí z celkových zásob buka 425 297 m³ len 7,87% a predstavuje len tretinu celkového priemerného prírastku - CPP v drevine buk, ktorý činí 95 360 m³ na plánované obdobie, čo je ďalší dôvod k prehodnoteniu predloženého návrhu PSL

Prehľad prírastkov drevín (A16)

Tabuľka č.18

Dreviny	Celkový priemerný - CPP		Celkový bežný - CBP		Priemerný rubný - PRP	
	Spolu	Na 1 ha	Spolu	Na 1 ha	Spolu	Na 1 ha
	m3 bez kôry na pni					
SM	190	9.3	231	11.3	112	5.5
JD	112	12.6	136	15.3	38	4.3
BO	245	4.7	264	5.0	132	2.5
SC	298	8.4	386	10.9	122	3.4
OSTATNÉ IHLIČNATÉ	0	0.0	0	0.0	0	0.0
IHLIČNATÉ SPOLU	845	7.2	1017	8.7	404	3.4
DB	3250	4.2	3006	3.8	1786	2.3
CR	23	4.4	23	4.4	5	0.9
BK	9536	7.1	7007	5.2	5926	4.4
HB	1604	3.2	1126	2.2	1368	2.7
JV	877	7.7	623	5.4	377	3.3
JS	122	7.6	135	8.5	48	3.0
BT	1	10.0	0	0.0	0	0.0
AG	115	3.8	79	2.6	27	0.9
BR	128	4.7	87	3.2	0	0.0
JL	150	5.7	64	2.4	97	3.7
LP	333	7.0	316	6.7	141	3.0
TD	6	3.6	11	6.7	0	0.0
TS	0	0.0	0	0.0	0	0.0
VR	0	0.0	0	0.0	0	0.0
OSTATNÉ LISTNATÉ	13	5.4	16	6.7	0	0.0
LISTNATÉ SPOLU	16158	5.5	12493	4.3	9775	3.4
CELKOM IHL.+LIST.	17003	5.6	13510	4.5	10179	3.4

Uvedená tabuľka len potvrdzuje, že predložený návrh obnovnej t'azby nízky 50 000 m³, čo činí z celkového rubného prírastku 101 790 m³ len 49% ani polovicu a z celkového priemerného prírastku - CPP ktorý činí 170 030 m³ na plánované obdobie to predstavuje len 29%, čo je ďalší dôvod k prehodnoteniu predloženého návrhu PSL.

Prehľad prírastkov drevín podľa kategórií lesa (A18)

Tabuľka č.19

Dreviny	Celkový priemerný - CPP						Celkový bežný - CBP						Priemerný rubný - PRP					
	Spolu			Na 1 ha			Spolu			Na 1 ha			Spolu			Na 1 ha		
	H	O	U	H	O	U	H	O	U	H	O	U	H	O	U	H	O	U
	m3 bez kôry na pni																	
SM	0	17	173	0.0	6.0	9.9	0	19	212	0.0	6.7	12.1	0	24	84	0.0	8.4	4.8
JD	0	0	112	0.0	0.0	12.6	0	0	136	0.0	0.0	15.3	0	0	38	0.0	0.0	4.3
BO	0	45	200	0.0	4.3	4.7	0	56	208	0.0	5.3	4.9	0	24	108	0.0	2.3	2.6
SC	0	1	297	0.0	4.2	8.4	0	1	385	0.0	4.2	10.9	0	0	122	0.0	0.0	3.5
OSTATNÉ IHLIČNATÉ	0	0	0	0.0	0.0	0.0	0	0	0	0.0	0.0	0.0	0	0	0	0.0	0.0	0.0
IHLIČNATÉ SPOLU	0	63	782	0.0	4.6	7.5	0	76	941	0.0	5.6	9.1	0	48	352	0.0	3.5	3.4
DB	0	46	3204	0.0	3.1	4.2	0	45	2961	0.0	3.0	3.9	0	28	1759	0.0	1.9	2.3
CR	0	0	23	0.0	0.0	4.4	0	0	23	0.0	0.0	4.4	0	0	5	0.0	0.0	0.9
BK	0	129	9407	0.0	5.4	7.1	0	103	6904	0.0	4.3	5.2	0	70	5856	0.0	2.9	4.4
HB	0	7	1597	0.0	2.8	3.2	0	3	1123	0.0	1.2	2.2	0	7	1361	0.0	2.8	2.7
JV	0	7	870	0.0	6.4	7.7	0	10	613	0.0	9.1	5.4	0	0	377	0.0	0.0	3.3
JS	0	4	118	0.0	5.1	7.8	0	7	128	0.0	8.9	8.4	0	0	48	0.0	0.0	3.2
BT	0	0	1	0.0	0.0	10.0	0	0	0	0.0	0.0	0.0	0	0	0	0.0	0.0	0.0
AG	0	0	115	0.0	0.0	4.0	0	6	73	0.0	3.9	2.5	0	3	24	0.0	2.0	0.8
BR	0	2	126	0.0	2.4	4.8	0	3	84	0.0	3.7	3.2	0	0	0	0.0	0.0	0.0
JL	0	0	150	0.0	0.0	5.7	0	0	64	0.0	0.0	2.4	0	0	97	0.0	0.0	3.7
LP	0	0	333	0.0	0.0	7.0	0	0	316	0.0	0.0	6.7	0	0	141	0.0	0.0	3.0
TD	0	0	6	0.0	0.0	3.6	0	0	11	0.0	0.0	6.7	0	0	0	0.0	0.0	0.0
TS	0	0	0	0.0	0.0	0.0	0	0	0	0.0	0.0	0.0	0	0	0	0.0	0.0	0.0
VR	0	0	0	0.0	0.0	0.0	0	0	0	0.0	0.0	0.0	0	0	0	0.0	0.0	0.0
OSTATNÉ LISTNATÉ	0	1	12	0.0	5.3	5.4	0	2	14	0.0	10.5	6.3	0	0	0	0.0	0.0	0.0
LISTNATÉ SPOLU	0	196	15962	0.0	4.3	5.6	0	179	12314	0.0	3.9	4.3	0	108	9668	0.0	2.4	3.4
CELKOM IHL.+LIST.	0	259	16744	0.0	4.4	5.6	0	255	13255	0.0	4.3	4.5	0	156	10020	0.0	2.6	3.4

Uvedená tabuľka len potvrdzuje, že predložený návrh obnovnej ťažby nízky 50 000 m³, čo činí z celkového rubného prírastku 100 200 m³ len polovicu a z celkového priemerného prírastku - CPP ktorý činí 167 440 m³ na plánované obdobie to predstavuje len 29,8%, čo len potvrdzuje dôvod k prehodnoteniu predloženého návrhu PSL.

E) Uviesť ďalšie vlastné zistenia dôležité z hľadiska doterajšieho priebehu prípravy návrhu predkladaného PSL k schváleniu.

Na základe skutočnosti uvedenej i samotným projektantom v „Analýze vývoja ťažieb v r. 2016-2025“ citujem:

Pri vyhotovovaní PSL však boli posúdené všetky porasty v rámci LC a následne boli údaje (stav porastov) zapracované do popisovej časti PSL.

Z týchto údajov boli po zohľadnení schválených modelov hospodárenia (rubné doby, obnovné doby porastov) následne vypočítané ukazovatele (výška navrhutej obnovnej ťažby v nasledovných desaťročiach), ktorých dodržanie v budúcnosti zabezpečí trvalo udržateľné hospodárenie v lesoch. Tieto údaje sú uvedené v nasledovnom - *graf č. 2 + pomocné zostavy*.

Zároveň boli vyhotovené v grafickej forme prehľady, ktoré vyjadrujú vekovú štruktúru lesných porastov na LC - *graf č. 1*.

a tieto údaje nie sú uvedené len v tejto analýze, ale sú súčasťou predloženého návrhu PSL schvaľujúcemu orgánu a nie je potrebné už vykonávať vonkajšie práce, len na základe zistených údajov zapracovaných v predpisovej časti PSL naplniť výšku obnovnej ťažby aspoň v rozpätí 106 375 m³ (normálne rúbanisko) – 313 597 m³ (ťažbové percento – 4A). Priemerná hodnota zo všetkých ukazovateľov je 169 161 m³. Zásoba rubných porastov činí 400 849 m³, čo je tiež závažný dôvod na prehodnotenie návrhu obnovných ťažieb v predložennom PSL.

Nie je neskoro ani naplniť výšku obnovných ťažieb štandardnou metódou používanou pri stanovovaní a navrhovaní výšky obnovnej i induktívne, spôsobom na základe potrieb jednotlivých dielcov v závislosti najmä od ich veku a zdravotného stavu tak ako boli stanovené výchovné ťažby v návrhu PSL Bratislava a ako sa to praktizovalo i predchádzajúce decéniá v Lesoparku Bratislava.

III. Záver

Na záver treba skonštatovať, že predložený návrh PSL má spracované náležitosti v súlade s platnou legislatívou, nápočty sú vykonané i u ťažbových ukazovateľov ktoré však nie sú štandardným spôsobom naplnené, čo nemôžem považovať za správne i vzhľadom na nepísané pravidlo, že PSL má byť spracovaný nezávislou organizáciou podľa potreby lesa a preto je i jeho vyhotovenie platené z verejných zdrojov, čo v tomto prípade nebolo dodržané i proti vôli samotného projektanta. Preto som nútený súhlasiť i s jeho konštatovaním, citujem: „V dôsledku nevyrovnanej vekovej štruktúry porastov a pri obmedzení obnovných ťažieb v desaťročí 2016 - 2025 predpokladá model rapídne navýšenie obnovných ťažieb v budúcich desaťročiach.

Pri zohľadnení popísaných skutočností, možno predpokladať nasledovné :

- prehľbovanie nerovnomernej vekovej štruktúry porastov - prestarnutie porastov
- nevyužívanie hospodárskeho potenciálu porastov pri zohľadnení ostatných funkcií lesov
- postupné navyšovanie prostriedkov z iných zdrojov - potrebných na podporu a udržiavanie rekreačných funkcií lesov
- z hľadiska produkcie dreva, zhoršovanie kvality porastov

- znižovanie hodnoty porastov z pohľadu rekreačného využitia (nevychovávané porasty) - možnosť ohrozovania návštevníkov lesa suchými konármi“

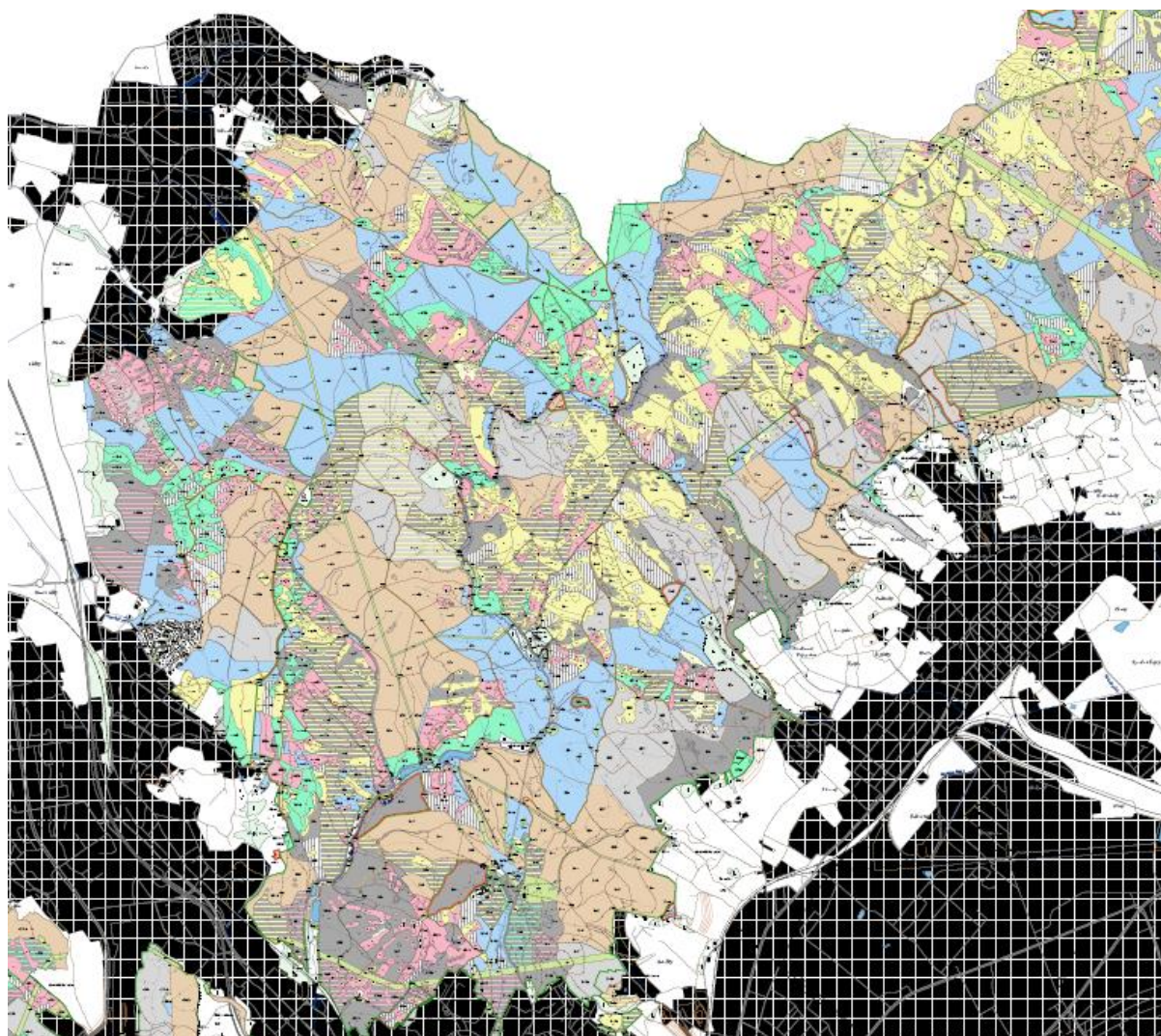
Uvedené však nemení nič na súčasnom stave predloženého PSL a je najvyšší čas vykonať nápravy tak aby sa dostali do súladu s platnou legislatívou. Jednoducho povedané treba naplniť obnovné ťažby podľa platných zásad, čo je v podstate dodržanie štandardných metód používaných pri stanovovaní a navrhovaní výšky obnovnej ťažby na desaťrocie.

V Boldogu 27.05.2016.

Ing. Vladimír Rakyta
znalec

IV. Prílohy

-podľa textu

Prehľad JPRL navrhovaných na vyhlásenie za lesy osobitného určenia.

Vypracoval:

LC: Mestské lesy Bratislava

Schválené podľa vyhl.MLVH SSR č. 5/95 Z.z.				Návrh na vyhlásenie podľa vyhlášky MP SR č. 453/06 Z.z										
Hospod. súbor	Porast	Výmera v ha	Kateg. a písmeno	Hospod. súbor	Kateg. a písmeno	Výmera v ha	Les. typ	HSLT	Vek	Zásoka v m ³			Doterajší predpis LHP	Predpokladaný odlišný spôsob hospodárenia
										ihličnaté	listnaté	spolu		
35	685	5.82	U c	35	U c	5.82	3305	311	120					
35	741	7.09	U c	35	U c	7.09	3304	311	80					
35	742	6.08	U c	35	U c	6.08	3305	311	80					
35	743	6.63	U c	35	U c	6.63	3304	311	95					
35	744	5.58	U c	35	U c	5.58	3304	311	95					
25	745	5.23	U c	25	U c	5.23	2311	211	100					
21	746	8.64	U c	21	U c	8.64	2304	209	135					
25	747	9.68	U c	25	U c	9.68	2311	211	135					
25	748	5.05	U c	25	U c	5.05	2311	211	105					
25	749	5.97	U c	25	U c	5.97	2311	211	80					
25	750	12.78	U c	21	U c	12.78	2304	209	135					
25	751	12.14	U c	25	U c	12.14	2311	211	135					
35	753	9.81	U c	35	U c	9.81	3304	311	120					
25	754	8.29	U c	25	U c	8.29	2311	211	110					
25	757	10.63	U c	25	U c	10.63	2311	211	105					
35	758A	10.05	U c	35	U c	10.05	3305	311	85					
35	758B	3.13	U c	35	U c	3.13	3305	311	20					
35	759	11.47	U c	35	U c	11.47	3305	311	15					
35	760A	6.76	U c	35	U c	6.76	3305	311	90					
35	760B	0.67	U c	35	U c	0.67	3304	311	15					
35	761	17.68	U c	35	U c	17.68	3304	311	75					
35	762	14.65	U c	35	U c	14.65	3306	311	15					
35	763	10.49	U c	35	U c	10.49	3305	311	20					

Vybrané prevládajúce modely hospodárenia.

Kateg.	Subk.	Tvar lesa	Spôsob obhosp.	Pásmo ohroz.	Imiáný typ	Ochr.pásmo vod.zdroja	Zóna rekreácie	Druh chráneného územia.	Zóna ochrany prírody	Stupeň ochrany prírody	Špecif.	ZHSLT	HSLT	PT	Stupeň ohrozenia
U	c	V	#	#	A13	#	#	CHKO	#	2		35	311	66	0,1
Rubná doba	120	Rubné veky drevín			Dimenzia rubného typu	Obnovná doba	30	Hospod. spôsob a jeho formy	Cieľové drevinové zloženie			Obnovné drevinové zloženie		Poznámka :	
Zníženie rubnej doby		BK	120			Doba zabezp.	7	MP VP	BK 50- 80 plošné DB 20 - 40 skupinov. ol 0 - 30 hlúčkov.			BK 50 - 80 plošné DB 20- 40 skupinov. ol 0- 30 hlúčkov.		Cz:ol:hv,j:je,hb so:so,bo Oz:ol:sc,bo ol:ol,hb	
Fyzický vek		DB	130			Doba návratu	7	Cieľová štruktúra porastu	sc 0 - 20 hlúčkov.			oi 0- 30 hlúčkov.			
								2 až 3 - vrst.							
Kateg.	Subk.	Tvar lesa	Spôsob obhosp.	Pásmo ohroz.	Imiáný typ	Ochr.pásmo vod.zdroja	Zóna rekreácie	Druh chráneného územia.	Zóna ochrany prírody	Stupeň ochrany prírody	Špecif.	ZHSLT	HSLT	PT	Stupeň ohrozenia
U	c	V	#	#	A12	#	#	CHKO	#	2		35	311	66	0
Rubná doba	120	Rubné veky drevín			Dimenzia rubného typu	Obnovná doba	30	Hospod. spôsob a jeho formy	Cieľové drevinové zloženie			Obnovné drevinové zloženie		Poznámka :	
Zníženie rubnej doby		BK	120			Doba zabezp.	7	MP VP	BK 50- 80 plošné DB 20 - 40 skupinov. ol 0 - 30 hlúčkov.			BK 50 - 80 plošné DB 20- 40 skupinov. ol 0- 30 hlúčkov.		Cz:ol:hv,j:je,hb so:so,bo Oz:ol:sc,bo ol:ol,hb	
Fyzický vek		DB	130			Doba návratu	7	Cieľová štruktúra porastu	sc 0 - 10 jednot.			oi 0- 20 hlúčkov.			
								2 až 3 - vrst.							
Kateg.	Subk.	Tvar lesa	Spôsob obhosp.	Pásmo ohroz.	Imiáný typ	Ochr.pásmo vod.zdroja	Zóna rekreácie	Druh chráneného územia.	Zóna ochrany prírody	Stupeň ochrany prírody	Špecif.	ZHSLT	HSLT	PT	Stupeň ohrozenia
U	c	V	#	#	A13	#	#	CHKO	#	2		35	311	70	2
Rubná doba	100	Rubné veky drevín			Dimenzia rubného typu	Obnovná doba	30	Hospod. spôsob a jeho formy	Cieľové drevinové zloženie			Obnovné drevinové zloženie		Poznámka :	
Zníženie rubnej doby		BK	110			Doba zabezp.	7	HP MP VP	BK 50- 80 plošné DB 20 - 40 skupinov. ol 0 - 30 hlúčkov.			BK 50 - 80 plošné DB 15- 30 skupinov. ol 0- 30 hlúčkov.		Cz:ol:hv,j:je,hb so:so,bo Oz:ol:sc,bo ol:ol,hb	
Fyzický vek		SM	90			Doba návratu	7	Cieľová štruktúra porastu	sc 0 - 20 hlúčkov.			oi 0- 30 hlúčkov.			
								2 až 3 - vrst.							

Legenda

Koloráž JPRL združenými hospodárskymi súbormi lesných typov (ZHSLT)		
Združený hospodársky súbor lesných typov (ZHSLT)	Značka	Farba (technicolor)
01 - Mimoriadne nepriaznivé stanovišťa		T 5
02 - Vysokohorské lesy pod hornou hranicou stromovej vegetácie		T 17
03 - Pásmo kosodreviny		T 22
04 - Ostatné ochranné lesy		T 8/21
11 - Suché duby		T 4
13 - Kyslé borovicové duby		T 3
15 - Živé hrabové duby		T 12
17 - Oglejené duby (s hrabom alebo brezou)		T 23/14
19 - Lužné lesy		T 8
21 - Presýchavé kamenité bukové duby		T 7/21
23 - Kyslé bukové duby		T 18
25 - Živé bukové duby		T 10
27 - Oglejené bukové duby		T 23/10
29 - Jaseňové jelšiny		T 9
31 - Exponované bučiny s dubom		T 11/7
33 - Kyslé bučiny s dubom		T 18/11
35 - Živé bučiny s dubom		T 10/13
37 - Oglejené bučiny s dubom		T 23/11
41 - Exponované bučiny		T 7
43 - Kyslé bučiny		T 20
45 - Živé bučiny		T 11
47 - Oglejené bučiny		T 23/12
51 - Exponované jedľové bučiny so smrekom		T 7/21
53 - Kyslé jedľové bučiny so smrekom		T 21
55 - Živé jedľové bučiny so smrekom		T 13
57 - Oglejené jedľové bučiny so smrekom		T 23/5
59 - Podmáčané borovicové smrečiny s jedľou		T 19/21
61 - Exponované smrečiny s jedľou a bukom		T 7/10
63 - Kyslé smrečiny s jedľou a bukom		T 21/23
65 - Živé smrečiny s jedľou a bukom		T 13/12
67 - Oglejené smrečiny s jedľou a bukom		T 23/16
69 - Podmáčané jedľové smrečiny		T 19/5

V. Znalecká doložka

Znalecký posudok som vypracoval ako znalec zapísaný v zozname znalcov vedenom Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky pod č. 10 135/05-51 v odboroch: Lesníctvo odvetvia: Hospodárska úprava lesov, Pestovanie lesov, Spracovanie dreva, Odhad hodnoty lesov, Odhad škôd lesných porastov, evidenčné číslo znalca 912904.

Znalecký úkon je zapísaný pod poradovým číslom 7/2015 znaleckého denníka č. 3.

Za znalecký úkon a vzniknuté náklady účtujem podľa vyúčtovania na základe priloženého dokladu.

V Boldogu 27. 05. 2016.

Městské lesy v Bratislavě
Cesta mládeže 4
831 01 Bratislava

Věc : odborné vyjádření

P.T.

Dne 30.5.2016 jsem byl požádán vaší organizací o odborné vyjádření k plánu lesnického hospodaření vašeho LC, konkrétně k úpravě výše decenálních těžeb v letech 2016 – 2025. Úpravy vyplývají z usnesení zastupitelstva Hlavního města SR Bratislavy č. 1798 / 2014, ve znění následujících požadavků :

- Uložit' mestskej príspevkovej organizácii Mestské lesy v Bratislave povinnosť **zníženia úmyselnej (plánovanej) ťažby** na celom území (lesných pozemkoch) Bratislavského lesného parku v jej správe tak, aby maximálny priemerný objem úmyselnej ročnej ťažby bol **5 000 m³/ročne**, resp., aby celkový objem úmyselnej ťažby nepresiahol 50 000 m³ počas 10 rokov platnosti nového LHP (PSL) v období rokov 2016 - 2025.
- Vyhlásiť moratórium na obnovnú úmyselnú ťažbu na území Bratislavského lesného parku v správe mestskej príspevkovej organizácie Mestské lesy v Bratislave až do konca platnosti LHP (PSL) v decembri 2015 s tým, že sa moratórium nebude týkať výchovnej úmyselnej ťažby.

Celoživotně se vědecky a odborně, v rámci své univerzitní činnosti, zabývám problematikou funkcí lesů, hlavně specifikou lesů rekreačních a příměstských. Na základě dlouhodobé spolupráce s Městskými lesy v Bratislavě a znalostí jejich lesnické dokumentace, si dovoluji stručně uvést své osobní odborné názorové stanovisko.

Je pochopitelné, že městské lesy dominantně slouží občanům hl.města SR Bratislavy k rekreaci, oddychu, sportu a ochraně přírody. Nicméně tyto atributy musí vždy vycházet z principu tzv. „ polyfunkčního hospodaření“ k zajištění primární biologické produkce, ekologické stability, funkcí hydrických, půdoochranných a zdravotně- hygienických.

K jejich trvalému a udržitelnému zabezpečení slouží lesnické prostředky a to nejen pěstební , ale i těžební. Vycházejí vždy z konkrétních potřeb lesa. Každý omezující , či direktivní požadavek může mít na stav lesa velmi negativní dopady.

Direktivním, odborně nepodloženým, snížením plánovaných úmyslných těžeb a zvláště pak těžeb obnovních, lze predikovat případné dopady :

- dlouhodobé snižování funkčních potenciálů lesa (polyfunkčnosti porostů)
- prohlubování nerovnoměrné věkové struktury porostů
- prohlubování případné „ekologické lability“ porostů
- zhoršování zdravotního stavu porostů a případné zvýšené mortality
- snižování „mechanické stability“ a bezpečnosti lesního prostředí
- možný intenzivní nárůst „nahodilých těžeb“
- akumulace úmyslných obnovních těžeb v budoucnosti

Rekreační a související zdravotně-hygienická funkce lesů nespočívá dominantně v jejich „technické a aditivní“ vybavenosti, ale v kvalitě a přírodní funkčnosti lesního prostředí. Přirozeného stavu lesa dosáhnout nelze. Proto musí funkční modifikace substituovat moudrý odborník – lesník.

Domnívám se tedy, že lesnická opatření v Městských lesích Bratislavy by měla být plně v rukou odborníků, nikoli politiků. Vzhledem k období platnosti nového LHP (PSL) pak v péči odborného zařizovatele.

S pozdravy

V Brně, 8. června 2016